

TÕRVA TEATAJA

Väljaandja: Tõrva vallavalitsus Kujundus: loovbüroo Kuldne Lammas Trükk: Kroonpress Otsepost: Omniva Tiraaž: 3000 Toimetaja: Egon Ilisson, kuldne@kuldne.com, 53 736 992

TÕRVA VALDA TEENINDAB NÜÜDSEST ÜKS PEREARST

Egon Ilisson, toimetaja

Alates 1. jaanuarist pakub uuenenud Tõrva tervisekeskuses perearstiabi teenust Terviseagentuur OÜ. Paljude vallakodanike jaoks veidi segadust ja küsimusi tekitav muudatus peaks tagama kvaliteetsema arstiabi teenuse ja parandama selle kättesaadavust.

Kui varasemalt jagunesid Tõrva valla elanikud kolme perearsti praksisesse, siis alates jaanuarikuust teenindab kõiki Tõrva valla nimistute patsiente Terviseagentuur OÜ. Teenuseid osutatakse vastavatud tervisekeskuse (Tartu mnt 4, Tõrva) kolmandal korrusel, kuhu pääseb nii treppide kui lifti abil. Patsientide vastuvõtt toimub esmaspäevast reedeni kella 8-18 eelneva registreerimise alusel, helistades tel 766 6661 või ööpäevaringses iseteeninduskeskuses aadressil www.terviseagentuur.ee/eelvisiit.

Eelnevalt dr Merle Kallase või Valgamaa arstikeskuse klientidest vallakodanikud viidi automaatselt üle Terviseagentuuri koondnimistusse. Soovi korral saab esitada tatluse perearsti vahetamiseks. Dr Kallas jätkab vastuvõtte Otepääl, Valgamaa arstikeskuses Elvas, Pukas ja Põlvas.

Tohriherra kolib siia Rootsist

Muudatus jõustub Tervisekassa poolt läbi viidud konkursi tulemusel, mille raames otsiti Tõrva valla kolme nimistute patsientide teenindamiseks ühte perearstiabi teenusepakkujat. Valituks osutus Terviseagentuur OÜ, kes soovib luua hästi toimiva ja patsiente toetava perearstikeskuse, mis tagaks kättesaadava ja professionaalse arstiabi ning tervikliku teenuste valiku. Lisaks perearstile teenindavad patsiente ka üldarstid ja pereõed. Lisaks perearsti-

keskuse poolt pakutavatele teenustele, hakkavad tervisekeskuses käima kohapeal mitmed eriarstid.

Hetkel vajab uus süsteem ilmselt nii personali kui ka patsientide puhul veidi sisseelamist, kuid mingeid takistusi meditsiinilise abi saamisega ei tohiks praeguseks hetkeks olla. Hetkel võtavad patsiente vastu perearstid Madis Tiik ja Jana Merisalu, kuid juba aprillist asub meeskonda juhtima perearst dr Paul-Matis Türnpuu. Tõrva teataja lugejatele saame uut perearsti tutvustada loodetavasti juba enne tema

„Meie eesmärk on pakkuda kättesaadavat, järjepidavat ja laiapõhjalist perearstiabi.“

siia tööle asumist.

Doktor Türnpuu kolib tagasi oma senisest elu- ja töökohast Rootsist, kus ta tegutses rohkem kui kaheksa aastat. Pärast 2015. aastal Tartu ülikooli lõpetamist on ta Kesk-Rootsis asuvas Gävleborgi läänis praktiseerinud nii arst-residendi kui ka meditsiinilise nõustajana. Pärnust pärit Türnpuu on ka tasemel jalgpallikohtunik, mälumängur ja väitlusvõistlusteltki võite noppinud. Vaatamata oma noorele eale on dr Türnpuu suutnud meditsiinimaailmas kanda kinnitada – kogu Tõrva valla perearsti-teenuste juhtimise asumine on tema karjääril aga uus väljakutse.

„Meie eesmärk on pakkuda kättesaadavat, järjepidavat ja laiapõhjalist perearstiabi. See tähendab, et võimalikult paljud tervisemured lahendatakse Tõrvas kohapeal. Kaasaegne peremeditsiin on meeskonnapõhine, kuhu kuuluvad arstid, õed, ämmaemandad, füsioterapeudid ja vajadusel ka muud

Paul-Matis Türnpuu. Foto: Eesti Arstide Selts Rootsist

spetsialistid. See tähendab ka, et patsiendi vajadus määrab, millise eriala spetsialistiga kohtutakse. Esmatähtis on meie inimesi aidata ja mõnikord tähendab see, et kohtutakse kellegi teise kui perearstiga”, sõnas dr Paul-Matis Türnpuu.

Vajadus olla ka kannatlik

Lisaks alustab perearstikeskuses tööd kaks üldarsti: dr Sulev Lauk, kes on varasemalt pikalt töötanud Valga haiglas, ja dr Tuuli Lee Pabello. Tõrva perearstikeskuse meeskonnas jätkavad tööd patsientidele juba tuttavad pereõed Annika Leppik, Marge Udras, Laili Veskijärvi, Ragne Loomus ja Grete-Mai Kokamägi. Lisaks on meeskonnas registreeritud ka füsioterapeut.

Nagu kõikides Terviseagentuuri perearstikeskustes käivitub ka Tõrva patsientidele Eelvisiidi teenus. See tähendab, et perearstikeskusesse pöördumiseks tuleb oma tervisemure esmalt edastada ööpäevaringses iseteeninduskeskkonnas aadressil www.terviseagentuur.ee/eelvisiit või helis-

tada E-R kell 7-18 töötavasse registratuuri telefonil 766 6661.

“Esialgul palume kõikidel patsientidel varuda kannatust uuendustega harjumiseks – keskuse töötajad on selleks patsientidele igati abiks. Mis peamine – ükski pöördumine ei jää unarusse ja nendega tegeletakse vastavalt mure kiireloomulisusele. Uues keskkuses ühtse ja professionaalse meeskonnana töötades suudame pärast sisseelamisperioodi Tõrva elanikele pakkuda senisest kvaliteetsemat ja terviklikumat perearstiabi”, sõnas Terviseagentuuri juht Heidi Ait.

Vallavõim jäi tehtuga rahule

Tõrva vallavanem Helen Elias peab hanget õnnestunuks ja on rahul, et nii võimekas ja teotaheline perearst Tõrva valda tööle asub. Samuti kinnitab vallajuht, et tervisekeskuse ehitus kulges väga koostöiselt. “Minuni on jõudnud positiivne tagasiside tervisekeskuse juhataja Merily Boisenilt, ehitusspetsialist Andres Jursilt ja abivallavanem Aivar Uibult”, rõõmustas Elias. Ta rääkis, et ka koostöö ehitajaga on olnud väga hea ja vastutulelik. “Neil kordadel, kui ise objekti külastasin, oli sinna alati hea meel minna, sest tööd püsisid kenasti graafikus ja kõik prob-

leemid lahendati jooksvalt”, räägib Elias, et tänaseks on jõutud kauaoodatud lõpptulemuseni. Eliase rõõmustab, et renoveeritud hoonel saab olema mitu otstarvet: maja esimesel korrusel seab end sisse sisse valla sotsiaalosakond, kes varasemalt toimetab aadressil Tartu 20. Vallavanem tänab omalt poolt eespool mainitud asjaosalisi ja Mapri Ehitust. “Esmatasandi tervishoiu kättesaadavus elanikele võimalikult kodulähedasena on oluline ja valminud värske hoone annab edasiste sammude idanemisele ainult hoogu juurde”, võttis Elias tehtu kokku.

Terviseagentuur OÜ on 2006. aastal asutatud esmatasandi tervise-teenuseid pakkuva ettevõtte, mille perearstikeskused asuvad lisaks Tõrvale Võrus, Valgas, Värskas, Lasval, Viljandis, Koerus, Vormsil ja Loksal ning need teenindavad kokku 19 nimistut. Ettevõtte meeskonnas töötab üle Eesti pea 100 spetsialisti, kes ühiselt annavad olulise panuse Eesti tervishoiu arengusse. Lisainfot Terviseagentuuri ja pakutavate teenuste kohta leiab aadressilt www.terviseagentuur.ee

Täpsemalt sellest, kuidas oma perearstiga ühendust saada ja kuidas veebikeskonna kaudu registreerida, saate lugeda lk 5.

Egon Ilisson

KOOSOLEMISE VÕIM

Olen käinud üsna eripalgelistel koosolekutel ja rahvakogunemistel ning teinud seda enamasti vallakodaniku, mitte ajakirjanikuna. Teinekord kohale minnes olen isegi skeptiline olnud, sest ideed, miks neid on kokku kutsutud, või eesmärk, mida nendega saavutada tahetakse on minu silmis küsitavad. Vahel on nendest kujunenud vägagi silmi avavad ja asjalikud üritused, aga vahel on need ka stiilis "meil on hästi palju häid ideid, aga raha pole üldse" komejandid.

Mingil hetkel tundus, et me liigumegi koosolekute ühiskonna suunas, kus iga väiksemagi küsimuse puhul oli vaja kolleegium kokku kutsuda. Nendel rohkem kogunemistel genereeritakse massiliselt infot ja plaane, aga tööd nende kallal ei ole aega teha, sest peale tuleb juba järgmine koosolek, kus on uued ja veel paremad ideed. "Maailmakohvikud" ja muud ideekorjed on toredad mõttevahetused selleks, et üksteist tundma õppida, aga ideede teostus jääb vahel tagaplaanile. Või olen ma ise selline üsna tüüpiline koosolekul osaleja, kellele meeldib loopida ideid parema homse nimel, aga ise ei tee kərbsepesagi. Ma väga loodan, et nende ideekorjete ellukutsujad siiski saavad sellest kätte vajalikku info oma organisatsiooni või valdkonna kohta, et seda edasi arenda. Kogemustevahetus on ääretult tähtis, et võtta teistelt üle parim ja teinekord ka endale kiitvalt mõttes tunnustada "meil on ikka need asjad palju paremini."

Mõnel minu meelest Tõrva valla tuleviku jaoks olulisel koosolekul on olnud nii vähe osalejaid, et plaani tutvustajaid on saalis rohkem kui kuulajaid. Kui küsijate poolele satub veel mõni väga kriitilise või pessimistliku maailmavaatega inimene, muutuvad need kiiresti süüdistavateks ja hirmukülvavateks monoloogideks, kus teadjameestele sõna väga ei anta ning kuulama peab alternatiivset töde.

Jaanuaris toimunud tervishoiu ja jäätmemajanduse infopäeval puhul aga oli selge, et on asju, mille puhul on vaja kokku tulla. On teemasid, mis puudutavad nii sügavalt hinge või rahakotti, et need lihtsalt on vaja võtta pulkadeks lahti ja enesele selgeks teha. Tänu sellele on paljuski ka käesolev leht just kokku pandud ajendatuna inimeste küsimustest, teadmusest ja mõne koha pealt ka infosulust. Eks kohaliku lehe põhiülesanne ongi viia info inimesteni, et nad ei peaks seda otsima taga teadetetahvilt või mujalt küla-pealt. On hea meel, et need olulised infopäevad on jõudnud kõikjale valda, kus väiksemate külade puhul teeb osalejate arv pahatihti silmad ette ka Tõrva linna üritusele. Külalikumiste puhul on tähtis lisaks infovahetusele ka lihtsalt kokku tulla ja end ühtsetena tunda. Tõrva vallas sellest puudust pole.

Mis selliste suuremate küsimus-vastus-stiilis koosolekute puhul hakkab aga silma – inimesed suudavad koguda infot läbi asjalike küsimuste, aga ka läbi oma emotsioonide. Küsida pole vaja ainult asjalikke küsimusi, sest vahel tuleb küsida rohkem kui seitse tarka oskavad vastata. Vastajad ei pruugi alati teada kohalikke olusid ja seda, milline on kohapealne suhtumine. Mõnes vallas tervitatakse tuulikuid kahe käega ja võetakse odavam elekter või pakutavad kompensatsioonid avasüli vastu. Teises on aga tõrvikud ja tuleriidad juba valmis pandud.

Küsijate maneer ja suhtumine on kohale tulles loomulikult erinev. Kes tuli vastajatele kohta kätte näitama, kes tuli rääkima sellest, et "kui kolmkümmend aastat on koguaeg olnud nii, mispärast siis nüüd on vaja teisiti?". On ka neid, kes tulevad kuulama, kuna kardavad, et jäävad muidu olulisest infost ilma. Selge on see, et kõigil kohale tulnud inimestel on huvi. Mõnda huvitab mõni isiklik teema, mis on pikalt kuklas kummitanud ja saab selle lõpuks ära küsida. Teine aga soovib saada tuttavaks mõne ametniku või spetsialistiga, kellega peab edaspidi koostööd tegema. Mõni, kel marssalikepikene paunas, soovib lihtsalt saalitäiele inimestele oma õilsaid aateid või edulugu rääkida.

Agas mis peamine – tooni paneb paika üleüldine meelsus. Näiteks kinos Koit toimunud perearstireformi infopäeval olid inimesed oma olemuselt väga lahtise meelega ja tervitavad – veidi hirmul, aga oli selgelt aru saada, et nad tahtsid anda uuele perearstile võimaluse end tõestada. See oli täiesti värske sõõm õhku ajal, mil me kõik räägime, aga eriti ei kuula. Kinosaalis kuulati. Kuulati nii ettekandjaid kui ka teisi vallakodanikke, kes rääkisid nii muredest kui ka rõõmudest. Hirmud olid palju väiksemad ja usk palju suurem.

Positiivseid koosviibimisi ja... armastage!

VAATEGA TULEVIKKU: TERVISHOIU RAHASTAMISEST JA ÕDEDE NAPPUSEST

Ulvi Tasane, Eesti tervishoiutöötajate kutseliidu president

Eesti tervishoiusüsteem seisab silmitsi mitmete väljakutsetega, millest üks olulisemaid on seotud valdkonna rahastamisega. Järjest sagedamini kõlab häirekell, et alates 2025. aastast ootab tervishoiu ees rahapuudus, mis võib vähendada arstiabi kättesaadavust ja suurendada personalinappust. See tõstatab olulise küsimuse: kas oleme valmis tervishoiuteenuste väiksemas mahus osutamiseks või otsime lahendusi, mis võimaldaks säilitada kvaliteetse öendusabi kättesaadavuse?

Tervishoiu rahastamine põhineb peamiselt solidaarsuse põhimõttel kogutaval kohustuslikul sotsiaalmaksul – kahjuks on Eesti tervishoiukulud sisetajanduse koguprodukti suhtes võrreldes teiste Euroopa riikidega märkimisväärselt madalamad. See on otseselt seotud poliitiliste otsustega, sest tervishoiuvaldkonna rahastus sõltub peamiselt tööhõivemaksudest, mis seab piisava tulubaasi tagamise tulevikus küsimärgi alla. Tööealise elanikkonna kahanemine vähendab ravikindlustusest laekuvaid tulusid, samas kui rahvastiku vananemine ja nõudluse muutus suurendavad kulusid. Pikaajalise jätkusuutlikkuse tagamiseks võiks kaaluda rahastamise põhimõtete muutmist ja kaasata hädavajalikkude lisarahastust.

Osad tervishoiuteenused on Eestis ebapiisava rahastuse tõttu elanikele kättesaamatud.

Eesti tervishoiutöötajate kutseliidu president Ulvi Tasane rõhutab vajadust seostada lisarahastuse konkreetsed väljunditega, mis parandaksid teenuste kvaliteeti ja kättesaadavust. Samaaegselt

peab kaaluma süsteemi ka põhimõttele muudatuste rakendamist, et tagada rahastamise jätkusuutlikkus ja süsteemi terviklik toimimine. „Rahapuudus tervishoius avaldab otseselt mõju teenuste kvaliteedile ja kättesaadavusele. Millele pöörame tähelepanu – kas kvaliteetsele ja kättesaadavale arstiabile või keskdumade vaid numbritele ja kvantiteedile?“ küsib Tasane. Tema sõnul näitavad küsitlusuuringud, et Eesti elanikele on osad tervishoiuteenused ravikindlustusest sõltumata kättesaamatud, seda nii kõrge hinna, pika ravijärjekorra kui kauguse tõttu. „Kuigi Euroopa Liidus mõjutab see keskmiselt 2–3% elanikkonnast, siis Eestis on see näitaja kõnekas 8%,“ illustreerib Tasane olukorra tõsidust kõneka näitega.

Tervise arengu instituut (TAI) kirjutab ülevaates „Rahvastiku tervise aasta-araamat 2023“, et 2020. aastal küündisid Euroopa Liidu riikides tervishoiule tehtavad kulutused keskmiselt 10,9% sisetajanduse kogutoodangust (SKT), samas kui Eestis oli see näitaja tagasihoidlik 7,8%. Kõige murettekitavam on aga Eesti elanike kõrge omaosalus tervishoiukuludes, mis ulatus 2020. aastal 21,9%, ületades tuntavalt Euroopa Liidu keskmise (14,4%). Ka Maailma terviseorganisatsioon (WHO) soovib hinnata omaosaluspoliitika toimivust, kui inimeste omaosalus ületab 15%. Selle eesmärk on tagada tervise teenuste kättesaadavus ilma suure rahalise koormuseta.

Õdede nappus ja ülekoormus mõjutavad tervishoiuteenuste kättesaadavust ning kvaliteeti.

Uuel aastal tuleb otsa vaadata ka töökeskkonna ja personalipuuduse küsimusele. Töökeskkond mõjutab otseselt

töötajate heaolu ja teenuste kvaliteeti. Tervishoiutöötajate puudus on laiem probleem, mille lahendamiseks tuleb toetada praktikabaaside loomist.

Tervishoiutöötajate kutseliidu presidendil Ulvi Tasane sõnul on oluline kujundada töökeskkond, mis toetab nii tervishoiutöötajate füüsilist kui vaimset tervist. „Kuigi öendusõppesse vastuvõtt on suurenenud, kajastub selle mõju alles aastate pärast. Eestis on vähe õdesid, kes on hariduse omandanud väljaspool riiki, jäädes 0,2% võrreldes OECD riikide keskmise 6,1%,“ rääkis Tasane. Tema sõnul tuleks tervishoiutöötajate värbamise ja nende töötingimuste parandamise suunata senisest enam vahendeid, mis motiveeriks neid tööl püsima.

Tervisevaldkonna rahastamise küsimus on ühiskondlikult oluline nii raviteenuste kättesaadavuse kui ka piisava meditsiinipersonali tagamise jaoks.

Tervishoiu investeerimine on vajalik ühiskonna heaolu tagamiseks, kuid see nõuab tuleviku suunatud lähenemist ja poliitilisi otsuseid. Tervishoiutöötajad on riigi suurim väärtus. Nende heaolu tagamine peaks olema prioriteet, mis kajastub nii rahastuses kui ka töökeskkonna tingimustes. Kutseliit seisab jätkuvalt tervishoiutöötajate heaolu eest ja ootab riiklikul tasandil süsteemseid lahendusi ning poliitilisi otsuseid, mis toetaksid valdkonna arengut Eestis.

Tervishoiupoliitika peaks keskenduma ka ebavõrdsuse vähendamisele, et vältida olukorda, kus suurema sissetulekuga elanikele on juurdepääs tervise teenustele parem kui vähekindlustatutele. Personaalmehhanismide edendamine, mis hõlmab geneetilise info kättesaadavust ja täpsemat raviotsust, on samuti tervishoiusüsteemi arengus oluline samm edasi.

KUUFOTO: Traditsiooniline jõuluvanatuur jõudis ka tänava küllastada paljusid külasi vallas ning rõõmustada väikeseid ja suuri. Tabatud hetkel on jõuluvana Helme rahvast tervitamas.

TÕRVA GÜMNAASIUM OLI EDUKAS LEIUTAMISES JA INFORMAATIKAS

Eesti Vabariigi presidenti abikaasa Sirje Karis tunnustas detsembris Tallinnas Proto avastustehases õpilastele riikliku konkursi laureaate ja andis üle riiklikud preemiad. Ka Tõrvase rändas mitu preemiat, mis on viimastel aastatel saanud juba traditsiooniks.

Üle Eesti pälvis tunnustuse 37 õpilastele, kelle mõtteleenu ja kätetöö tulemusena valmis 29 silmapaistvat leiutist, mis pakuvad lahendusi igapäevaprobleemidele. Konkursile esitati sel aastal kokku 406 tööd 88 erinevast koolist, lasteaiast või huvikoolist. Tõrva gümnaasium oli eriti vägevast esindatud – meie koolist esitati konkursile koguni 38 tööd.

Kolmanda kooliastme III kategooria preemia said:

- 8. klassi õpilane **Ragnar Leeduks** töö „Kõnnikepi jalutusrihm lemmikloomale“ eest.
- 7. klassi õpilane **Aksel Otsing** töö „Julguse äpp“ eest. Aksel pälvis ka Eesti rahvusvahelise arengukoostöö keskuse preemia.

Konkursi hindamiskomisjoni esimehe Tanel Liira sõnul moodus sel-

Ragnar Leeduksile andis auhinna üle Sirje Karis. Foto: Aron Urb

„Alati ei pea jalgratast leiutama, vaid tähtis on probleeme märgata...“

le aastane konkurss õppimise tähe all, olles oli täis positiivseid üllatusi, kuna sel korral oli leiutiste läbivaks teemaks keskkond ja selle säästmine.

„Alati ei pea jalgratast leiutama, vaid tähtis on probleeme märgata, selle põhjal uusi asju disainida ja lõpuks see kõik meisterlikult üheks teravikuks kokku kirjutada. Kiidan kõiki noori leiutajaid suurepärase leiutiste ja saadud positiivsete õppetundi-

de eest – aitäh, et õpetasite mind taas rõõmustama ja imedesse uskuma,“ ütles Liira.

Informaatikavõistluse KüberPuuring teises voorus saavutati samuti kiiduväärne tulemus.

KüberPuuring on üldharidus- ja kutsekoolide õpilastele mõeldud informaatikavõistlus, mille teemad ringi mahuvad ülesanded arvutite tarkvarast, turvalisusest, kodeerimisest, programmeerimisest, informatsiooni otsimisest, info mõistmisest ja tõlgendamisest.

Selleaastase võistluse teemaks oli Aetheri saladus: veebikolmik müsteeriumi jälil. Aether on digikoer, kes on kadunud. Osalejad aitavad tegelastel Mardil, Laural ja Kristol erinevaid mõistatusi lahendada, et digikoer üles leida.

KüberPuuringu teises voorus osales 135 võistkonda ehk üle 500 noore üle terve Eesti. Meie koolist osales 2 võistkonda. Südikalt esines meie kooli gümnaasiumi tütarlaste võistkond koosseisus **Laura Lõõväli, Marta Purga, Annela Reinhold, Emily Ukris**, kes saavutasid oma grupis 8. koha. Neidude sõnul tuli ülesannete lahendamisel kõvasti aju sid ragistada, kuid oli huvitav ja saadi uusi teadmisi.

Liini 81A väljumine muutub varasemaks

Seoses probleemidega Tõrva-Tartu transpordiühendusega käivitati eelmisel aastal liin 81A Tõrva-Puka-Tõrva, mis võimaldab soovijatel jõuda pühapäeviti Tartu rongile ja sealt tagasi. Liinil aktiivseid kasutajaid ei ole. Erialgu pikendatakse veel liini käigusolekut kuni 28. jaanuarini 2024.

Alates 02.01.2024 muutuvad Elroni reisirongide sõidugraafikud. Sellega seoses hakkab liin 81A Tõrva-Puka väljuma Tõrvast pool tundi varem ehk kell 17.25.

Oodatakse kandidaate maakonna teenetemärkidele

Valgamaal antakse sel aastal juba 12. korda välja maakondlikke teenetemärke. Tänavu tähistatakse Eesti Vabariigi 106. aastapäeva.

Taotlused tuleb esitada kirjalikult või elektrooniliselt Valgamaa Omavalitsuste Liidule aadressile Kesk 11, 68203 Valga või e-posti aadressile valgamaa@valgamaa.ee. Taotluste esitamise tähtaeg on 4. veebruar 2024.

Valgamaa vapimärk on maakonna kõrgeim autasu, mis antakse elutöö eest neile, kes oma töö ja tegevusega on kaasa aidanud maakonna arengule.

Valgamaa vapimärgi kavalerideks on saanud teiste seas mitmed tuntud tõrvakad, näiteks Elmar Orav, Rein Leppik, Matti Mõts, Ants Randmaa ja Eevi-Eve Valliste.

Valgamaa teenetemärk on mõeldud neile, kes oma töö ja tegevusega on panustanud Valgamaa arengusse või kes on silma paistnud märkimisväärse, maakonna jaoks olulise teo või saavutusega.

Taotlusi teenetemärkide andmiseks võivad esitada Valga maakonna vallavalitsused ja volikogud, Valgamaal tegutsevad juriidilised isikud, erakonnad, liidud, ühingud, seltsid, klubid ja eraisikud.

Statuudid ja vormid on leitavad aadressilt www.valgamaa.ee.

KINOS SAADI ÜLE 7000 FILMIELAMUSE

Sel aastal külastati kino Koit lausa 7162 korda, mis on viimase viie aasta absoluutne rekord!

Kokku näidati kinosalis läinud aastal 118 erinevat filmi, toimus 608 erinevat filmiseanssi.

Kõige populaarsemad filmid

- **“VIGASED PRUUDID”** – 645 vaatamist, 18 seanssi
- **“SUVITAJAD”** .. 570 vaatamist, 15 seanssi
- **“KAKA, KEVAD JA TEISED”** – 377 vaatamist, 13 seanssi
- **“BARBIE”** – 320 vaatamist, 14 seanssi
- **“APTEEKER MELCHIOR. TIMUKA TÜTAR”** – 281 vaatamist, 15 seanssi

Populaarsemad kuud olid oktoober (1255 vaatamist) ja veebruar (1050 vaatamist). Kaks filmi olid aga selliseid, millele ei jätkunud mitte ühtegi vaatajat.

Kino üks eestvedaja Karl Kirt mõnab, et suure osa kinovaatajatest moodustavad Eesti filmid, mis on Tõrva kinos väga populaarsed. “Teine suur osakaal on lastefilmidel ja neid on igal aastal väga palju. Hea meel, et lapsed jõuavad kinno,” on Kirt rõõmus, et kohalikel lastel on suur kinohuvi.

Samas tunnistab ta, et hästi ei lähe väärtfilmidel ja linasteel, mis on küll väga head, aga millel puudub suurem üleriigiline turundus. “Meie kinopub-

Kino eestvedajate unistus on lähiaastatel ka maja välisfaasid remontida. Foto: Cärol Tutk

lik on väga sarnane üle-eestilisele kinopublikule – numbrid kattuvad proportsionaalselt,” tunnistab Kirt, et me ei erine suurlinnade filmisõpradest. “Lisaks Tõrva inimestele käib kinos ka kaugema kandi inimesi. Näiteks ükskord helistas mulle inimene Tallinnast ja soovis eriseanssi. Ta oli sõpradega siiakanti tulnud puhkama ja nad tahtsid näha ühte kindlat filmi. Sellised asjad teevad südame soojaks,” on Kirt rõõmus, et kino leitakse üha rohkem üles.

Aastatel 2019-2023 on kinos Koit näidatud 425 erinevat filmi ja kinos on

käidud 16 958 korda.

Lisaks tähistati läinud aastal Tõrva kino Koit 70. aastapäeva, mille puhul läbis väga suure remondi ka kinosaal. Seega on meil Tõrvas lisaks tasemel pildi- ja helikvaliteedile nüüd ka mugav kinosaal. “Kindlasti aitas vaatajannumbritele kaasa ka suvine uuenduskuur, mis tõi kinno uudistajaid. Kuid arvan, et see pigem muudab kinokülastamise praegustele külalistele lihtsalt nauditavamaks,” sõnab Kirt.

Unistusi kinokülastamise veelgi mõnusamaks muutmiseks on mitmeid. “Esiteks tahaks kindlasti kor-

da saada maja välisfaasid, esiuks ja sissetuleku esise platsi. Siis oleks maja ka väljast ilus,” avas Kirt plaane. Sees vajaksid remonti ennekõike need ruumid, mida kinokülastaja ei näe. „Loodetavasti saab teoks ka pikaaegne suur unistus teha korda ka kino kelder ja projektoriruum, et seda kasutada ka sünnipäevadeks, väiksemateks koosviibimisteks ja teenuse kvaliteedi tõstmiseks,“ rääkis Kirt.

Tänavuse karmi pakasega tuleb mängu ka üks lisategur – keskkütte puudumine. “Hetkel sõltume külmetate ilmade korral siiski väga palju

ahjude kütmisest ja temperatuur kõigub üles-alla,” tunnistab Kirt, et looduse vastu ei saa.

Tänavuaastane plaan on jätkata samas mahus. “Üldjoontes näitame reedest pühapäevani uusi filme. Tulemas on ka mitu Eesti filmi, mis võiks kinosse rohkem inimesi tuua. Näiteks vabariigi aastapäeva paiku linastub Tammsaarel põhinev “Elu ja armastus” ja sügisel film “Frank,” kus teeb kaasa ka meie Oliver Kõvask,” avab kino eestvedaja selleaastast filmikalendrit.

Kinokavadege saate tutvuda kinos Koit kodulehel www.kinokoit.ee.

KUS ASUVAD TÕRVA VALLA KLAASI- JA VANAPABERIKONTEINERID?

Us korraldatud jäätmeveoperiood Tõrva vallas algab käesoleva aasta 1. veebruaril. Uueks vedajaks sai hanke tulemusena AS Eesti Keskkonnateenused. Suuremad

muudatused puudutavad segapakendite ja biojätmete üleandmist, mida saab nüüd mugavalt teha otse kodusest tekkekohast.

Info lepingute, veograafikute muutmise ja pakendikoti hankimise kohta edastas Eesti keskkonnateenuste

klienditeenindus hiljemalt kuu enne uue perioodi algust. Kellel tarvis lepingut muuta või kelleni see jõudnud pole, võib ühendust võtta klienditeenindusega telefonil 435 5025 või e-posti aadressil viljandi@keskkonnateenused.ee.

Era- ja kortermajade ning ridaelamute ettevõtete jäätmekäitluse miinimumnõuded on leiab Tõrva valla või Eesti jäätmehoolduskeskuse kodulehelt aadressilt www.ejhk.ee, kust leiab ka aadressilt www.ejhk.ee/kkk leheltd korduma kippuvad küsimused ja vastused. Sealt saab vastused kõige enam segadust tekitavate asjaolude kohta.

Uue süsteemi tutvustamisega seoses korraldas Tõrva vallavalitsus koostöös

MTÜ Eesti jäätmehoolduskeskusega infopäevad, kus sai vastused küsimustele uue algava korraldatud jäätmeveoperioodi kohta. Veebis toimunud üritust saab järele vaadata Tõrva valla koduleht esilehe ribalt 3. detsembri postituse alt või teekonnalt Vald-konnad-> keskkond -> jäätmemajandus -> korraldatud jäätmevedu. Samuti leiab sealt materjalid, mida infopäeval tutvustati.

Riidaja kultuurimajas, Hummuli mõisahoones, Ritsu kogukonnakeskuses ja Tõrva kinos Koit toimunud infopäevadel oli kohal palju inimesi, kes soovisid ennast teemaga põhjalikult kurssi viia ja segadust tekitavate aspektide osas ka kasutada võimalust küsida.

Avaldame Tõrva teatajas ka aadressid, kus asuvad lisanduvad klaaspakendi ning paberi- ja kartongijätme (vanapaberi) konteinerid ja tagakaanel on leitavad liigiti kogumise üldnõuded. Kuna edaspidi muutub segapakendi üleandmine kõigile mapajadamistele kohustuslikuks, siis neid avalikke konteinerid vähendatakse.

Lisanduvad klaaspakendi ning paberi- ja kartongijätme (vanapaberi) konteinerid

Ala küla, Keldri 1
Helme alevik, Kooli 19
Hummuli alevik, Soe tn 4
Jeti-Koorküla, Pihlaka
Jõgeveste küla, Rulli-Jõgeveste tee
Karjatnurme, Karjatnurme külaplats
Leebiku küla, Veski tee 1
Linna küla, Ritsu park
Patküla, Patküla külaplats
Pikasilla, Pikasilla parkla
Riidaja, Riidaja mõis
Taagepera, Taagepera külaplats
Tõrva linn, Metsa tn c1
Tõrva linn, Puistee tn 1
Tõrva linn, Vanamõisa puhkeala
Tõrva linn, Tõrviku parkla
Tõrva linn, Koopamäe puhkeala
Tõrva linn, Kungla haljasala

Olemasolevad avalikud klaasi-, paberi- ja kartongijätmete konteinerid jäävad alles.

Euroopa kultuuripealinna sündmused said alguse

2024. aastal tähistame Tartus ja Lõuna-Eestis Euroopa kultuuripealinna aastat.

Veerand Eestist on selleks jõud ühendanud ja tegu on Lõuna-Eesti kõige suurema ühise koostööga.

Euroopa kultuuripealinna tiitel on

2024. aastal Eesti tippsündmus, kus inimesteni tuuakse üle tuhande erilise sündmuse, millest esimestega on juba algust tehtud.

Terve aasta Tartus ja Lõuna-Eestis kestev programm jutustab ellujäämise kunstide lugu – need on teadmised, oskused ja väärtused, mis aitavad meil tulevikus paremini elada.

Ühtse kogukonnana soovitakse neid teadmisi jagada ja samal ajal teistelt juurde õppida. Kõigis Lõuna-Eesti omavalitsustes toimub haaravaid sündmusi – leia omale külastamiseks sobivaim Euroopa kultuuripealinna kalendrist aadressilt www.tartu2024.ee.

Euroopa kultuuripealinna avasündmused tipnevad 26. jaanuaril Tartus Emajõe kallastel vaatamänguga “Kõik on kokku üks!”.

Tõrva tõi kaasa rohkelt auhindu maakondlikult tänuürituselt

Foto: Valjo Aloel

Eelmisel neljapäeval, 11. jaanuaril tunnustati Otepää kultuurimajas Valga maakonna säravamaid spordi-, kultuuri-, tervise-, turvalisuse- ja noorsootöö valdkonna edendajaid ühisel tänuõhtul “Valgamaa tänab 2023”. Tõrvasse tuli auhindu nii spordis kui kultuuris. Estike Uibopuu tunnustati Eesti kultuurkapitali Valgamaa ekspertgrupi aasta-preemia vääriliseks.

Sündmusel jagasid oma tänu ja preemiad nii maakondlikud noorte- ja noorsootöö organisatsioonid, Valgamaa spordiliit, Valgamaa arenguagentuur kui ka Eesti kultuurkapitali maakondlik ekspertgrupp. Erinevaid tunnustusi jagus õige mitmetele tõrvakatele.

Noored ja seniorid tegid ilma

Valgamaa noorsootöökeskus Tankla poolt välja antud tunnustuse “Valgamaa aasta noorsootöötaja 2023” pälvis Merilin Saksniit Tõrva avatud noortekeskusest. “Aasta noor 2023” tiitlile esitati nominendiks Tõrva aktiivne noor Mirtel Niinemets ja “Aasta noorte omaalgatus” nominendiks Tõrva võrkpalliklubi noorte poolt korraldatud rannavolle võistlusel.

Valgamaa spordiliit andis tänuüritusel välja maakonna edukaimate sportlaste ja aktivistide autasud. Sel kor-

ral pälvisid tõrvakatest tunnustused Kris Riin Veri (tüdrukute U16 vanuseklass), Bianca Uhtjärv (U18 kategooria), Katre Marit Liiv (U23 vanuseklass) ja Jüri Merirand (meesseeniorid). Valgamaa edukaim meesteühenduse 2023. aastal oli rallikrossisõitja Maiko Tamm, Valgamaa spordiaktivisti tiitliga pärjati Tiina Neumann ja edukaim spordiklubi oli Tamm Racing. Tõrva vald sai tunnustuse, kui kõige sportlikum omavalitsus.

Ära mainiti ka Tõrva liikumisüritus “Otsi sõnu” ning tublid sportlased ja sporditegelased: Rein Miikk, Harry Mägi, Maris Rõõm, Janek Pisartšik, Romet Kivi, Kevin Reinberg, Heidi Pruus, noortetreener Viljo Grauding, perekond Pilm ja Tõrva võrkpalliklubi U18 tüdrukute võistkond.

Tervise eest seisjad

Valgamaa arenguagentuuri välja antud tunnustuse “Valgamaa terviseedendaja 2023” pälvis Kairi Ruus. Kui üldjuhul eeldatakse, et politseitöötaja on valmis kaasa rääkima ainult turvalisuse teemadel, siis Ruusi laiapõhjalised teadmised ning kogemused laste ja noorte igapäevaelust aitavad koondada maakonna tervikvaadet. Valgamaa kõige tervisesõbralikuma organisatsiooni tiitli tõi koju Tõrva tervisekeskus, kus tegeldakse aktiivselt terviseedendusega ja propa-

geeritakse tervislikke eluviise.

Eesti kultuurkapitali Valgamaa ekspertgrupi aastapreemiate nimekirjast võis samuti leida mitmeid tõrvakaid. Aastapreemia „Lootustandev noor 2023“ võitis spordivaldkonnas tänavuselt tänuõhtult rohkelt tiitleid koju viinud Maiko Tamm. Lisaks esitati nominentideks ka tugevad noorsportlased Romet Kivi ja Bianca Uhtjärv.

Aastapreemia spordivaldkonnas olid tänavu nominentideks ka tõrvakad Kadri Pilm ja Tauno Neumann, kes mõlemad edendanud ja elavdanud Tõrva spordi. Kultuurivaldkonnas tunnustati aastapreemia vääriliseks unustamatute elamuste looja Estike Uibopuu, kes võtab giidina külastajaid vastu Eesti ainsas mausoleumis – Barclay de Tolly viimses puhkepaigas. Aastapreemia nominatsiooni pälvis Tõrva piirkonnast ka kohalik näitekunsti propageerija Romet Piller.

Õhtu ühe olulisema ehk iga-aastase maakondliku suurtunnustuse “Kultuuripärl 2023” võit läks seekord naabervalda – selle pälvis Sangaste kultuurielu äratamise eest Marina Pulver. Uhke tiitli nominendiks oli ka meie tubli noorsportlane Bianca Uhtjärv. Elutööpreemia auhind läks samuti naabervalda, sedapuhku Valga kultuurivedurile Merce Mäele, kuid nominatsiooni pälvis ka Tõrva muusikaentusiast Maie Kala.

Valla kodulehtedel kaob mobiil-ID tugi

Novian Eesti OÜ annab teada, et KOVTP lehtedel ehk kõikide Eesti omavalitsuste veebilehtedel, mis kasutavad standardlahendust, on esinenud pike-mat aega tõrkeid mobiil-ID-ga vormide allkirjastamisel. Selle põhjuseks on tehnilised muudatused mobiil-ID teenuses ja see, et KOVTP platvormi alustarkvara neid muudatusi ei toeta. Seetõttu saab edaspidi kodulehel olevaid vorme näha ja allkirjastada vaid ID-kaardi abil sisse logides. Enamustel vormidel on võimalik taotlus alla laadida ka Wordi failivormingus ning see arvutis täita ja

allkirjastada, kasutades selleks mobiil-ID või Smart-ID-d. Sel juhul palume digiallkirjastatud vorm saata e-posti aadressile torva@torva.ee.

Kui ID-kaardiga sisselogimisel tekib probleeme, saab abi www.id.ee lehel avaldatud juhenditest.

Hetkel on Eesti linnade ja valdade liidu eestvedamisel käimas protsess uue kodulehe platvormile üleminek. Eeldatavasti saab Tõrva vald uue veebilehe 2024. aasta teises pooles, mis hakkab sarnanema praeguste riigiasutuste kodulehtedega.

Discgolfarid mängisid vinges pakases

13. jaanuaril korraldati Tõrvas Discsport Talvekarika 5. etapp. Hommikul kell 8 näitas kraadiklaas -22 ja tuulekülma veel pealegi. Siiski olid kohal koguni 60 mängijat, kes moodustasid 30 võistluspaari. Kuigi päeva peale ilm veidi halastas mängumeestele ja läks mõne pügala võrra soojemaks, siis nõudis mängimine parajat eneseüle-

tust. Tõrvakad on aga sellega harjunud ning selle toetuseks oli Viktor Pähklamäe ja Ville Pähklamäe etapivõit semi-pro klassis tulemusega -12. Amatööride seas näitasid head minekut Kaido Kuus ja Marek Reiljan, kes saavutasid tulemusega -1 kolmanda koha. Viktor Pähklamäe näitas ka erirajal täpset kätt ning võitis Lange Motokeskuse auhinna.

KUIDAS PEREARSTIKESKUSEGA ÜHENDUST SAADA JA OMA TERVISEMUREST TEADA ANDA?

Tere, hea tõrvakas!

Teie perearst on Terviseagentuur OÜ.

Palun valige üks kõrval toodud teenustest:

Seejärel täitke nõutud infoväljad ja Teie tervise mure edastatakse Teie perearstikeskusesse.

Perearstikeskus leiab Teie tervise murele parima võimaliku lahenduse ja võtab esimesel võimalusel Teiega ühendust Teie poolt valitud suhtluskanalis.

Kõige mure korral helistage numbrile 1220.

Eelvisiit teisele isikule →

Minu eelvisiitid →

Terviseagentuuri Tõrva perearstikeskusega ühenduse saamiseks ja oma tervise mure edastamiseks on kolm võimalust:

- Pöördu E-R kella 8-18 perearstikeskuse registraatori poole;
- helista E-R kella 7-18 registratuuri numbril 766 6661;
- kasuta 24/7 avatud iseteeninduskeskkonda Eelvisiit aadressil www.terviseagentuur.ee/eelvisiit.

REGISTRAATOR

Perearstikeskuse telefonile 766 6661 helistades vastab Terviseagentuuri keskne registraator, kes kaardistab patsiendi tervise mure ja suunab selle edasi perearstikeskuse arstile või õdedele, kes patsiendiga ise ühendust võtavad, ta arsti vastuvõtule suunavad ja patsienti sellest teavitavad, retsepti uuendavad vmt. Kõik perearstikeskusest väljuvad kõned on tehtud numbril 766 6661. Tööpäeviti kella 8-18 on võimalus registreerida end visiidile ka perearstikeskuse registraatoris.

EELVISIIDI ISETEENINDUS

Nagu kõikides Terviseagentuuri perearstikeskustes käivitub käivitus ka Tõrvas veebikeskkond Eelvisiit. See on digiteenusekeskkond, mille kaudu saavad patsiendid edastada oma tervise mured perearstikeskusele ööpäevaringses iseteeninduses aadressil www.terviseagentuur.ee/eelvisiit. Inimesed, kes on harjunud arvutit kasutama, saavad edaspidi perearstikeskusega ühendust võtta Eelvisiidi iseteeninduse kaudu. Need, kellel puudub arvuti kasutamise võimalus, saavad perearstikeskusesse jätkuvalt pöörduda telefoni teel numbril 766 6661. Tööpäeviti kella 7-18 vastav registraator küsib vajalikud küsimused ja tervise mure jõuab perearstikeskuse õige töötajani.

Eelvisiit algab sellest, et patsient siseneb end ID-kaardi, mobiil-ID või Smart-ID-ga identifitseerides Eelvisiidi keskkonda ja kirjeldab seal oma tervise mure või soovi. Edastatud sõnumi vaatab kõigepealt läbi terviseanalüütik või pereõde, kes vastavalt selle olemusele suunab selle edasi arstile, õele, ämmaemandale, füsioterapeudile või vaimse tervise õele ehk spetsialistile, kes on selle teemaga kõige õigem tegelema. Iseteeninduskeskkonnas saab

Uus tervise mure

Edastage oma tervise mure 24/7 ja teiega võetakse ühendust esimesel võimalusel.

Edasi

Terve inimese visiit

Erinevad tervisetõendid, vaktsineerimine, enda ja lapse tervisekontroll

Edasi

Kroonilise haige visiidi soov

Tervise seisundi jälgimine, nõustamine ja raviplaani korrigeerimine

Edasi

Retsepti pikendamine

Uuendage mugavalt kuuridena või pikalt kestvate haiguste raviks mõeldud retsepte.

Edasi

Vaimse tervise teenused

Vaimse tervise nõustajaga rääkimiseks (psühholoog, coach, supervisor) alustage teekonda siit.

Edasi

Kinomaja saal on olnud rahvast täis nii perearsti, kui jäätmekäitluse teemade puhul.

küsimustiku ja saab esmase tagasiside võimalike diagnoosija eneseravi soovustega. Samuti saab avaldada soovi töövõimetuslehe avamiseks. Küsimustiku läbimise järel on murele lahendus otsima asuval meedikul selgem info, millest lähtuvalt teha vajalikke raviotsuseid.

Retseptidel on võimalik silma peal hoida ja vajadusel mõne lihtsa hiireklõpsuga neid pikendada. Saabunud soovi on pereõel või -arstil lihtne täita ja patsient saab pärast retsepti kinnitamist SMS-iga teavituse, et tema retseptid on pikendatud.

Terve inimese visiidi all saab perearstikeskusele teada anda soovist vaktsineerida, samuti teada anda erinevate tõendite vajadusest ja registreerida end või oma last tervisekontrolli.

Kroonilise haiguse korral saab ise-

teeninduses kirjeldada oma seisundimuutuseid ja avaldada soovi vastuvõtule tulekuks, et arutada raviplaani edasisi samme.

Lisaks on Eelvisiidis ainulaadne võimalus saada abi vaimse tervise probleemiga. Pöördumistele vastavad kella 10-22 valves olevad spetsialistid, kes annavad asjakohast abi ja vajadusel suunavad teema valdkonna spetsialistile (perearst, kliiniline psühholoog, vaimse tervise õde jt).

Eelvisiidis vastuvõtudele registreerimise abil on perearstikeskuse töökorraldus selgemini planeeritud – nii vabaneb senisest rohkem õdede ja arstide tööaega, kes saavad patsientide tervise muresid põhjalikumalt analüüsida ning ravi planeerida. Näiteks ei vaja kõik patsiendid arsti vastuvõttu, piisab vaid pereõe omast.

Tervisekassa sõnul on digiteenusekeskkonnad perearstide ja -õdede igapäevatöö osa, millega harjub järjest rohkem patsiente. Teenuste kasutavust ilmestab 2023. aasta kolmandas kvartalis Kantar Emori tehtud uuring, milles leiti, et ligi 30% Eesti elanikest on saanud enda perearsti või perearstikeskusega ühendust mõne e-lahenduse kaudu. 80% pöördunute on jäänud teenusega rahule ja kokku 41% elanikest eelistaks perearstikeskuse poole pöörduda, kasutades selleks digitaalseid lahendusi. Samas ei ole 15% Eesti elanikest saanud perearstiga veebi teel ühendust võtta, kuna nende perearst ei kasuta digiteenindusplatvormi ja 30% ei ole võimalusest üldse teadlikud.

Eelvisiidi digiteenusekeskkond asub aadressil www.terviseagentuur.ee/eelvisiit.

Infopäeval palju huvilisi

Seoses uue perearstisüsteemi korraldusega oli Tõrvas kinos Koit ka infopäev, kus selgitati huvilistele, kuidas süsteem toimib ja vastati ka küsimustele. Huvi ürituse vastu oli äärmiselt suur – kino üks eestvedaja Karl Kirt ütles, et pole kinos aastaid nii palju rahvast näinud.

Üldine õhkkond oli koostööaldis ja paistis, et saalitäis kohalviibijaid said oma küsimustele vastused ja kogu vajamineva info kätte. Peamiselt olid küsimused seotud teemadega, millest ka käesolevas lehes kirjutame.

Positiivses meeleolus toimunud sündmusel rääkisid nii Tõrva tervisekeskuse juhataja Merily Boisen kui dr Madis Tiik sellest, kuidas uus süsteem on meditsiinilise poole pealt üles ehitatud ja on mõeldud nii ratastooliga liikujatele kui ka parkimiskorralduse parandamisele.

Tõrva vallavanem Helen Elias on rahul tervisekassa välja toodud tagasisidega, et Tõrva valla patsientide seas on väga kõrge rahulolu pereõdedega ja neid usaldatakse. “Seda oli suur rõõm kuulda! Samamoodi on meil nüüd üldarstid, kes on kvalifitseeritud ja suudavad tervise muresid edukalt lahendada. Seetõttu soovin, et kõik elanikud annaksid Terviseagentuuri meeskonnale võimaluse end tõestada ja läheksid vastuvõtule eelarvamusteta,” on vallavanem veendunud, et meil on Tõrvas päriselt hooliv ja pädev meditsiiniline personal.

Vallavanem mõnab, et perearstide puudus on probleem kogu Eestis ja selleks, et tagada kvaliteetse esmatasandi tervishoiuteenuse jätkumine, tulebki leida alternatiivseid lahendusi. “Usun, et praegune süsteem, kus on loodud ühtne ja võimekas meeskond, on Tõrva valla elanikule kasulik. Nii õdede kui arstide eripädevustest saavad vajadusel osa kõik Tõrva valla inimesed,” rääkis vallavanem Elias. “Näiteks kui üldarstil on kõrge pädevus haavade õmblemisel, siis saab sellest vajadusel osa kogu patsientuur, mitte vaid ühe nimistu patsiendid,” näeb Elias, et ühtse meeskonnaga toimetamine annab palju rohkem võimalusi ja tõstab teenuse kvaliteeti.

patsient kohe tagasisidet, millal temaga ühendust võetakse.

Iseteeninduses on patsiendil tervise mure edastamiseks viis valikut ehk teekonda, mis määratlevad pöördumise esmase olemuse: uus tervise probleem, retsepti pikendamine, terve inimese visiit, kroonilise haige visiit või vaimse tervise teekond.

Näiteks uue terviseprobleemi tekki- misel läbib patsient muret täpsustava

Tõrva Tervisekeskus

I korrus: valla sotsiaalosalakond, röntgen, invaibivahendite müük

II korrus: eriarstid (hambaravi, füsioterapia, ämmaemand, psühhiaater jne)

III korrus: perearstikeskus
Majja pääseb sisse mõlemalt poolt, tagatud on ka ligipääsetavus ratastooliga

Majas on lift, suunaviidad ja kabinetinumbrid.

- Psühhiaater koos vaimse tervise õega. Vastuvõtt: E, K, R. Registreerimine tel. 728 1011.
- Psühholoog. Vastuvõtt: T ja N. Registreerimine tel. 551 7259.
- Naistearst koos ämmaemandaga. Vastuvõtt erigrافیku alusel. Registreerimine tel. 684 3888.
- Hambaravi. Vastuvõtt T-R. Registreerimine tel. 766 5346.
- Röntgen. Vastuvõtt: T. Registreerimine tel. 766 5100.
- Tõrva Tervisekeskus alustab koduõendusteenu pakkumist, et tagada ka piiratud liikumisvõimega patsientidele vajalik meditsiiniline abi.
- Tervisekeskuses alustab töötamist ka füsioterapeut erigrافیku alusel.

TÕRVA RAADIOL OLI EETRIS 20. JUUBELIHOOAEG

Tõrva raadio peatoimetaja Kaidar Kängsepa sõnul oli möödunud hooaeg lühike, kuid sisutihe. Kavvas läbi viidud olulised muudatused andsid raadio talvisele programmile väga palju juurde.

“Minu jaoks oli oluline samm regulaarsete programmide “Ärataja” ja “Talvitaja” muutmise. Tänu sellele saime lisaks oma tavapärasele saadetele eetrisse rohkem värve tuua,” rääkis Kängsepp. Ta tundis rõõmu, et kajastatud said ka olulised teemad nagu tervisekeskuse avamine ja Tõrva valla uus jäätmeveo korraldus. “Meil oli eetris veel nii palju põnevaid, mida avastada! Selleks aga tuleb minna järelekuulamise ja avastada seda sisu iseseisvalt,” soovib peatoimetaja.

Kängsepp lisas, et Tõrva raadio on kogukonna tasandil väga oluline. “Leian, et meie jätkame on hädavajalik! Suur tänu meie endistele ja praegustele toetajatele, kelle abiga oleme jõudnud ümmarguse juubelinii,” rääkis Kängsepp. Tõrva raadio tähistab suvel oma 10. sünnipäeva suure perepäeva, millega soovitakse oma kuulajaid, toetajaid ja ka raadiotehnikuid tänada.

“Seda päeva kajastame Tõrva keskväljakult, kus toimuvad erinevates raadioga seotud paikades põlvkondi siduvad tegevused,” lisas Kängsepp. “Täna veelkord kõiki osapooli, kes panustasid Tõrva raadio 20. hooaja teoksaamisenisse ja tegevustesse. Kohtumiseni juba suvel!” lõpetas Kängsepp.

Infot Tõrva raadio toetamise ja saadete järelekuulamise kohta leiab kodulehelt aadressilt www.torvaraadio.ee.

Kultuur

20. jaanuaril kell 22 Elektroonilise muusika üritus “Maandus v14” pubis Juudas

25. jaanuaril kell 19 Ines trio akustiline kontsert lossispaas Wagenküll.

26. jaanuaril kell 21 J.M.K.E 38. sünnipäeva kontsert ja bänd Aknool pubis Juudas.

2. veebruaril kell 18 Euroopa saunamaratoni Tõrva soojendusvõistlus algusega Tõrva keskväljakult.

3. veebruaril kell 10 Euroopa saunamaraton Otepääl

10. veebruaril kell 19 Vestlusõhtu “Laura Valk – Otse ja ausalt” loomekohvikus Jane

11. veebruaril kell 11 Vilditud saunamütsi meisterdamise õpituba Ritsu kogukonnakeskuses

23. veebruaril kell 19 Mikko Tammepeöld ja Tõnu Timm – akustiline kontsert pubis Juudas

24. veebruaril kell 12 Eesti Vabariigi sünnipäeva perepäev Tõrva keskväljakul

Sport

21. jaanuaril kell 12-14 Tõrva suusaseriaali II etapp Härma suusaringil

28. jaanuaril kell 12-14 Tõrva suusaseriaali III etapp Härma suusaringil

4. veebruaril kell 12-14 Tõrva suusaseriaali IV etapp Härma suusaringil

11. veebruaril kell 12-14 Tõrva suusaseriaali V etapp Härma suusaringil

23. veebruaril Öösuusk

25. veebruaril kell 12-14 Tõrva suusaseriaali VI etapp Härma suusaringil

MILLINE ON TÕRVA ELANIKKOND AASTAL 2024?

Egon Ilisson

Juba mõned nädalad tagasi avaldati ajakirjanduses positiivne uudis, et Tõrva vald oli Kagu-Eesti ainus omavalitsus, kus rahvastiku arv 2023. aastal tõusis.

Ajal, mil üha rohkem peame rääkima sellest, et väiksemad vallad hääbuvad. Skeptilisemad hõikavad välja juba daatumeid, millal väikevallad üldse välja surevad. Tõrva vallal on aga põhjust rõõmustamiseks – Valga-, Võru- ja Põlvamaa omavalitsusest suutis Tõrva ainsana elanike arvu kasvatada. Seda siiski peamiselt sisserände baasilt, kuid teised meie piirkonna omavalitsused ei suutnud sama kahjuks isegi seeläbi.

Kui 2023. aasta alguses oli Tõrva valla elanike arv 5929, siis uut aastat alustasime 5941 inimesega. Kasv ei ole küll suur, kuid vaadates üldist Lõuna-Eesti elanike arvu muutust, on see märgilise tähendusega. Rahvastiku kasvu peamiseks põhjusteks olid Tõrva valda elama asunud elanikud ja uute sisse kirjutatud inimeste rohkus. Rahvaarvu suurendas positiivne rändesaldo – aastaga valis valla endale uueks elukohaks 284 inimest, välja kirjutas end välja 224. Samas loomulik iive on kahjuks endiselt negatiivses trendis, sest eelmise aasta jooksul nägi Tõrva vallas ilmavalgust 46 beebit ja suri 84 inimest.

Suurimad on Tõrva ja Linna

Nagu juba tavaks on saanud, on kõige suurem elanike arv Tõrva linnas, mis on 2024. aasta 1. jaanuari seisuga 2622. Tõrvale järgneb Linna küla, kus elab inimesi 349, kolmandal kohal on Hummuli alevik 263 elanikuga. Üle 200 vallaelanikuga on vee kal Ala küla, kuhu on end sisse kirjutatud 218 inimest. Patkulas elab 204 vallakodaniku ja õige napilt jääb sellest künnisest allapoole Riidaja 199 inimesega. Üle 100 inimese on veel Jõgeveste külas (148), Helme alevikus (147), Jetti külas (111) ja Kirikukülas (107).

Väiksemate külade elanike arv on tänavu aasta alguses selline: Taagepera 92, Kalme 89, Karjatnurme 88, Roobe 88, Alamõisa 87, Pikasilla 76, Piiri 70, Leebiku 69, Möldre 69, Puide 62, Reti 61, Pilpa 60, Soe 54, Koorküla 53, Kulli 51, Pori külas 47, Holdre 42, Voorbahi

Rahvastiku soo ja vanuskoosseis | Tõrva vald, 2023

Allikas: statistikaamet

Vaata interaktiivset graafikut juhtimislaavad.stat.ee

41, Lõve 41, Kähu 40, Kungi 37, Soonataga 36, Uralaane 35, Rulli 33, Ransi 31, Vanamõisa 22, Aitsra 16, Liva 14, Kaubi 12 ja Karu küla 6. Hekel on 51 isiku elukoht on registreeritud valla täpsusega ja nende täpset asulat teada pole.

Esindatud ka eksootilisi riike

Nende rahustuseks, kes kardavad, et oleme viimaste aastatega väga multikultuurseks muutunud, võib öelda, et 97,5% Tõrva valla elanikest on Eesti kodakondsusega. Mõne teise riigi

lased (5). Venelasi ja sakslasi elab meie vallas kolm, valgevenelasi on kaks. Lisaks neile on esindatud ka Island, Itaalia, Leedu, Norra, Prantsusmaa, Taani ja Tai. Tõrva valla elanikest 20 isikul on määratlemata kodakondsus.

Eakad annavad tooni

Vanuselises löikes on keskmine Tõrva valla elanik pigem vanemapoolne, kuid õnneks ei ole keskealiste ja nooremate puhul langustrend liiga suur. Kõige enam elab vallas 60-64-aastaseid, keda on 1. jaanuari 2024 seisuga 474. Neile järgnevad 50-54-aastased (429), 55-59 aastased (410) ja 65-69 aastased (406).

45-aastaste ja nooremate puhul jäävad vanusegruppide arvud enamasti 300 kanti ehk 40-44-aastaseid on meil 301 ja 35-39-aastaseid 296. Näiteks 5-9-aastaseid lapsi elab vallas 276 ja kuni nelja-aastaseid 265.

Mehi on Tõrva vallas 2803 ja naisi 3066. Siinkohal on loomulikult oluline argument see, et naised on pikaealise-

Kõigi 2023. aasta detsembris Tõrva vallaelanikeks registreerinute vahel loositi välja 2 x 250 eurot. Sel ajaperioodil registreeris end Tõrva valla elanikuks 29 inimest, kes kõik ka loosis osalesid. Loosiõnn naeratas Hendrik Kuhile ja Dmytro Silenkole. Palju õnne! Võitjatega on ühendust võetud.

mad kui mehed – 60-aastaste ja vanemate hulgas on Tõrvas 800 meest, naisi aga koguni 1176. Nooremate seas on olukord märgatavalt võrdsem: näiteks 19-aastaste ja nooremate hulgas on 584 meessoost ja 574 naissoost vallakodanikku.

Kokkuvõtteks võib öelda, et peale koletust sõjategevusest tingitud ukrainlaste osakaalu suurenemise ei ole viimaste aastate löikes demograafilisi anomaaliaid Tõrva rahvastikus olnud. Võime olla õnnelikud, et isegi kui iive ei ole positiivne, siis vähemalt sisseränne tasakaalustab valla rahvaarvu ja see on jätkuvalt 6000 inimese lähedal.

„Tõrva vallas elab 5941 inimest.“

kodanik on vaid iga neljakümnes Tõrva valla elanik.

Kõige enam siinseid külaliselanikke on pärit Ukrainast, kellest paljud on siia sattunud koletu sõja eest põgenedes. Kokku on Ukraina kodakondsuseid 96, neile järgnevad lätlased (9) ja soom-

Mõisatuur viib avastama Lõuna-Mulgimaad

II mõisatuur alustab juba 20. jaanuaril ja veel on võimalik kiirematel ennast ka sellele registreerida. Päev algab kell 10 Viljandi bussijaamast või 10.30 Kärstnast ja tagasi ollakse orienteeruvalt kell 18.30. Külastatakse Kärstna, Riidaja, Hummuli mõisa ja Holdre lossi.

Ringreisi alustatakse Kärstna mõisast ja lukust keeratakse lahti ka Anrepite suguvõsa kabel. Edasi minnakse Riidaja mõisa, mis kuulus omal ajal Strykidele. Soovijatel on võimalus jalutada Gertrudi matusekabelise. Lõunasöök ootab Mäe-Kojas ehk Riidaja mõisa endises piimaköögis. Seejärel jätkatakse sõitu Hummu-

li mõisa suunas, kus tänasel päeval tegutseb kogukonnakeskus, lasteaed, kool, raamatukogu, noortetuba ja külakeskus. Viimane külastuskoht on Holdre loss, mille valduste viimane omanik oli Woldemar von Ditmar.

Kogu päeva on oma teadmisi baltisaksa mõisatest ja mõisnikest jagamas giid Lea Elias. Juttu tuleb mõisnike elustiilist, hobidest, toitumise, naiste elukorraldusest ja laste mängudest. **Reisi hind on 67 eurot.** Hind sisaldab sissepääse, mõisate tutvustusi ja lugusid jutustatuna nii Lea kui ka kohalike giidide poolt, lõunasööki, väikest teepausi ja bussisõitu.

Rohkem infot: Jaanika Toome, tel 566 73174, e-post kirglikavastaja@gmail.com

AASTA LÕPP OLI KOOLILASTE JAOKS TÄIS VILGAST TOIMETAMIST

Triini Surri,
Tõrva gümnaasiumi huvijuht

Detsembri ehk jõulukuul sünnivad imed – inimesed on sõbralikumad ja lahkemad, lapsed õpivad hooliga salme ja laule ning jõululaupäeval ootab kogu maailm jõulutaati.

Salmide õppimisest rääkides sai detsembris klassiruumide ustelt leida endale sobiva jõulusalmi, et jõuluvana tulekuks ja kingi lunastamiseks valmis olla. Õuest klassiruumide aknaid vaadates avanes lummas vaade linnasiluettidele, mis olid õpilaste ja kunstipeetaja Gerta suure töö tulemusena valminud. Alklasside majaosa aknaid kaunistas tihe lumesadu.

Koguti ligi 400 eurot

Jõuluoootuses toimus traditsiooniline heategevuslik jõululaat "Teen ise ja teen head", kus osalesid õpilased ise valmistatud käsitöö ja küpsetistega. Lisaks neile osalesid jõululaadal Valgamaa noorte ettevõtlusprogrammi "Nupp nokib" raames tegutsevad Tõrva Gümnaasiumi minifirmad S.A.M.E. ja MÄNGUTARU ning Valga gümnaasiumi õpilasfirma StepShine.

Eesti vähihaigete laste vanemate liidule annetati aasta lõpus kokku 397 eurot, millest üks osa koguti heategevusliku jõululaada osalustasudest ning teine osa õpilasesinduse korraldatud heategevusliku jõululoosi piletitulust. Heategevuslik jõululoos toimus ainult tänu väga headele toetajatele. Õpilasesindus ja kogu koolipere on ää-

retult tänulikud, et leiti võimalus noorte algatust toetada. Heategevuslikku jõululoosi toetasid: Tõrva kino Koit, Malmizza, Nõo, Värskä Originaal, Mulgi Elamuskeskus, Tõrva Keskväljaku Lillesalong, Saavaste & Loos Mesi, Wagenküll, Sirelin Iluteenused, The MANOR Sports & Spa, Sangaste Mõis, RAINDESING, õpilasfirma AMP, õpilasfirma StepShine ja minifirma Mängutaru.

Heategevusliku jõululoosi võitjad loositi ja kuulutati välja 19. detsembril toimunud põhikooli- ja gümnaasiumiastme jõulupeol, kus säras kahar jõulupuu. Täname meie kooli lapsevanemat Airi Johansonit, kes koolile kuusepuu kinkis ja selle kohale aitas transportida. Jõulupuu aitas luua meeleolu, kaunistas meie kooli aulast ja säras jõulupidudel.

Foto: Marko Mumm/ EKJL

TV 10 olümpiastarti on alanud edukalt

Legendaarse laste kergejõustikuvõistluse TV10 olümpiastardi tänavune esimene maakondlik etapp Valgas ja vabariiklik etapp Võrus on peetud. Tõrva Gümnaasiumi võistkond alustas edukalt ning maakondlikul etapil Valgas võideti neli esikohta.

Võrus oli võistkonna liidriks Dorel Daum, kes nooremate tüdrukute 60 meetri jooksus jõudis B-finaali ja oli 88 võistleja hulgast kõrgel kaheksandal kohal. Uueks isiklikuks rekordiks jooksis Daum 8,93 sekundit.

Tõrva gümnaasiumi võistkond on peale esimest etappi 38 kooli hulgast 15. kohal. Võru etapil moodustasid võistkonna Dorel Daum, Heidi Umbleja, Melissa Anderson (pildil nr 186), Luisa Purgats, Kristofer Leitmaa, Robert Raal, Keijo Kalja ja Ferry Liigand.

Firmad hoiavad noori tegevuses läbi aasta

"Nupp Nokib" programm on suurepärase võimalus panna noortel proovile oma ideed, turundusnõu ja viia oma toode õnnestumise korral ka suurele turule. Tänavuse programmi eesmärk on tekitada noorte seas huvi Valgamaa majanduse arenguperspektiivide vastu, ärgitada õppureid olema loovad ja ettevõtlikud ning tahtma ja julgema võtta vastutust ettevõtjana. Oluline rõhk on säästval arengul, materjalide taaskasutusel, loovuse ja leidlikkuse arendamisel. Osalema oodati Valgamaalt 13-21-aastaste noorte ühe- kuni viieliikmelisi võistkondi, parimatele olid ka rahalised auhinnad.

Tõrvast kerkis esile neli mini- ja õpilasfirmat, mille tiimis olid esindatud ka tõrvakaid.

- Õpilasfirma AMP – kolm Tõrva gümnaasiumi ja üks Valgamaa kutseõppekeskuse õpilast valmistavad klaastarast stiilseid laualampe.
- Minifirma LUUPER – üks Tõrva gümnaasiumi ja kaks Valga Põhikooli õpilast teevad pangakaardi suuruseid jojo küljes olevaid luupe, mille-

AMP ja nende toode - laualamp. Foto: Erakogu

ga oleks poes mugav väikseid kirju pakenditelt lugeda ning mida oleks mugav taskusse panna, et see ei kaoks ära jne.

- Minifirma S.A.M.E. koosneb kolmest Tõrva noorest – nende ideek on isekujundatud T-särgid, mida on võimalik tellida endale meelepärase kujundusega.
- Minifirma Mängutaru on samuti kolmeliikmeline Tõrva kooliõpilaste ettevõtmine, mille tooteks on kahepoolne lauamäng, kus saab arendada arvutamist ja proovida õnne.

Mängu tootmisel kasutatud on riidejääke ja selle teeb omapäraseks ning mugavaks see, et see käib kotikeseks kokku.

Kui kõik läheb plaanipäraselt, siis osalevad ka tõrvakate firmad Tallinnas üle-eestilisel õpilasfirmade laadal, mis toimub 10.-11. veebruarini. Kogu "Nupp nokib" programm saab finiši kevadel lõppvõistlusega.

Toredat ja praktilist ettevõtmist toetab Valgamaa arenguagentuur.

Esineti üksteisele

Alklassid tähistasid jõule ilusa jõulukontsertidega, kus esineti üksteisele ja muidugi oli kohal ka jõuluvana. Põhikooli- ja gümnaasiumiastme jõulupeo „Rännak ajas“ korraldasid õpilasesinduse liikmed. Jõulupidu algas klasside etteastetega ja lõppes hooga diskoga, kus plaate keerutas meie enda kooli õpilane Kris-Martin. Näha sai palju erinevaid ja toredaid etteasteid, mis olid hoolsalt ette valmistatud. Publik jäi kõikide esitustega väga rahule. Suur tänu Taavi Kärtile, kes noorte palvel tuli ja kõik etteasted jäädvustas, et neid oleks võimalik järelvaadata kooli kodulehelt.

Jõulupeol jagati etteastete eest erinevaid tunnustusi ja eripreemiaid, kuulutati välja ka kolm parimat. Žüriisse kuulusid koolijuht Maarja Kallis, vilistlane Romet Piller, endine meie kooli õpilane Marilyn Hindre ja noorsootöötaja Merilin Saksniit. Kolm parimat juhuslikus järjekorras: 6. a (kogu esitus tervikuna oli kaasahaarav, tõetruu ja täpne), 9. a (kogu esitus väga täpne ning läbi mõeldud, kasutati valgusefekte), 11. a (kogu esitus oli ühtne, oskuslikult kasutati IT-vahendeid). Rohkem saab lugeda ja vaadata jõulupeo „Rännak ajas“ kohta kooli kodulehelt aadressilt www.torva.edu.ee

MÄLUMÄNGUSARITÕI SAALITÄIS

Traditsiooniline Tõrva mälumängusari on jõudnud poole peale – 19. jaanuaril toimub kolmas osavõistlus. Kokku on sarjas neli vooru, millest arvesse lähevad kolm parimat. Veebruarikuise finaaletapil autasustatakse tänavusi parimaid.

Hetkel on esimesed kaks etappi näidanud, et kohalikud mälumängurid on kõrge keskmise teadmiste tasemega. Tänavu on olnud mitmeid teemasid, milles pannakse täppi kõik küsimused. 45st küsimusest koosnevatel mängudel on käinud kohal juba 22 võistkonda (esimesel 21 ja

teisil 19). Kohalikele pakuvad väga tugevat konkurentsi ka külalised kaugemalt – hetkel ongi esikolmiku hõivanud mõlemad etapid võitnud tiim Strohh, kellel kahe etapi kokkuvõttes punkte 139. Teine on meeskond nimega Valga TBMM (124 punkti) ja kolmas on Paluopera 121 punktiga. Tõrva tiimidest on parim Zuts Javalmis, kes üldkokkuvõttes hoiab 101 punktiga neljandat kohta, Tiimil Viktor on viiendana koos 100 silma. Noorte seast juhivad hetkel MTÜ Koduomanikud 48 punktiga, teine on Luulerühm (46 punkti).

Mälumängu toetavad Tõrva vallavalitsus ja Eesti kultuurkapitali Valgamaa ekspertgrupp. Küsimuste koostajad on Laine Tangsoo, Egon Ilisson ja Arnold Looga.

Kultuuririkkuse aasta maakondliku avauitusena toimus kolmes meie maakonna linnas samaaegselt Valgamaa arenguagentuuri poolt ellu kutsutud mälumäng. Tõrvas Malmizzas toimunud mängul oli 24 osalejat, kes jagunesid kuni 4-liikmelistesse tiimidesse. Võidu napsas seekord võistkond LC Tõrva koosseisus Agu Kabrits, Rene Kuzmin, Mati Madaal ja Indrek Moppel.

Kultuuririkkuse aasta mälumängu võitis LC Tõrva. Foto: Egon Ilisson

ENDINE HELME VALLAMAJA OOTAB OMA SAATUST

Aadressil Tartu 20 asub endine Helme vallamaja, mis õige pea kolib tühjaks ja mille saatust selgub lähikundel. Vallavalitsuse plaan on hoone müüa, kuid on ka teisitimõtlejaid.

Pärast 2017. aastal valdade liitumist asus majas Tõrva vallavalitsuse sotsiaalosakond, esialgu osa finantsosakonda ja ka ehitusosakond. "Kui Kevade 1 asuvas vallamajas võeti kasutusele uued ruumid, siis raamatupidamine ja ehitusosakond kolisid sinna ümber," räägib Tõrva vallavolikogu esimees Mairo Ruusmann. "Seoses tervisekeskuse ehitusega anti osa Tartu tänava majast ajutiselt ka perearstide kätte. Nüüd, kui perearstikeskus on valmis, lahkuksid arstid hoonest. Samuti kolib sotsiaalosakond tervisekeskusesse," tunnistab Ruusmann, et jääb maja täiesti tühjaks.

Objektile anti eksperthinnang

Tartu 20 hoone seisukorra väljaselgitamiseks tellis Tõrva vallavalitsus ehitustehnilise auditi. Objekti ülevaatus teostasid ehitusinsenerid Tarmo Needo ja Riho Arusoo, kes hindasid hoone üldise seisukorra rahuldavaks, kuigi esines ka mõningaid puuduseid. Näiteks ei vasta hoone sisekliima administratiivhoonele esitatud nõuetele ja on vaja teostada hoone avatäidete vahetus, põrandate ja pööningu vahelase soojustamine. Hoone terviklikuks rekonstrueerimiseks tuleb lahendada selle piirdetarindite õhupidavus ja rajada nõuetekohane ventilatsioon-

nisüsteem. Maja olemasolevad tehnosüsteemid (küte, elekter, vesi ja kanalisatsioon) on vananenud. Ümberhitustöid on teostatud osade kaupa, arvestamata hoone tervikliku kasutusotstarvet.

Renoveerimine kulukas

Avaliku hoone rekonstrueerimisel peab selle energiatõhusus jääma kindla piirväärtuse sisse, seetõttu nõuab see maja pea täielikku uuendamist. Vallavalitsus tellis hoone rekonstrueerimise maksumuse väljaselgitamiseks indikatiivse hinnakalkulatsiooni ehitusettevõttelt OÜ Mapri Ehitus, mille järgi on see üle 774 000 euro, mis ei sisalda hooneväliseid töid. Tõrva vallavanem Helen Eliase sõnul on aga renoveerimata kujul see hoone vallale suur kuluallikas. "Aastane ülalpidamiskulu on orienteeruvalt 30 000 eurot. Selline summa on vallavalitsuse seisukohast ebamõistlik maksumaksja raha kasutamine," tunnistab Elias. Samuti pole ülalpidamiseks, rekonstrueerimiseks ja sisutegevuse doteerimiseks rahalisi vahendeid Tõrva valla eelarvestrateegias ega 2024. aasta eelarveprojekti ette nähtud.

Rahvaalgatust volikogu ei toetanud

Vallavolikogu EKRE fraktsiooni liige Virgo Kosemets kogus rahvaalga-

tuse korras allkirju soovimaks endist Helme vallamaja võtta kasutusse Tõrva kogukonnakeskuseks, mille ideeks oli koondada sinna erinevad seltsingud ja võimaldada ruume erinevatele teenusepakkujatele. Üleskutse kogus 67 toetusallkirja ja see esitati ka valla-

volikogule edasiseks arutamiseks.

Kuna ettepaneku tegija ja allkirja andnud inimeste sooviks oli majja koondada ka erinevad ühendused, siis võttis vallavalitsus ka nende huvigruppidega ühendust, et uurida, millest nad hetkel puudust tunnevad. Vallavanem Elias kinnitas, et sinna väidetavalt ruume vajanud seltsingud (Puuetega inimeste liit ja Tõrva pensionäride selts) pole selliseid soovide avaldanud. "Vallavalitsus näeb võimaliku ruumi-puuduse esinemise korral lahendust olemasolevate vallale kuuluvate hoonete paremas ristikasutuses. Tõrva vallale kuulub piisavalt ehitisi ja ruume, mis on pigem alakasutuses ning mida oleks võimalik efektiivsemalt kasutada," sõnab Elias. "Kinnisvara omamine ja ülalpidamine on suur kulu, mistõttu peame ratsionaalselt mõtlema, milliseid hooned ja ruume on meil tege-likkuses vaja. Iga huviring, teenus või

seltsing ei vaja meie hinnangul eraldi ruume, mille eest tasuks Tõrva valla maksumaksja," usub Elias, et ka algatuses välja toodud huvirühmad leiavad endale meelepärasemad pinnad.

Rahvaalgatus ja EKRE fraktsiooni pöördumine oli arutusel 20. detsembril toimunud Tõrva vallavolikogu planeeringu vallavara komisjonis ning 21. detsembril Tõrva vallavolikogu majandus-elarvekomisjonis. Kumbki komisjon ei toetanud pöördumist lõpetada kinnistu müügiotsust.

28. detsembril jõudis ettepanek ka Tõrva vallavolikogu istungi päevakorda, kus toimus hääletus nii EKRE fraktsiooni esitatud pöördumise kui ka rahvaalgatusest laekunud ettepaneku üle. Kumbki neist ei leidnud volikogu toetust. Ettepaneku ja algatuse poolt oli seitse volikogu liiget, vastu üheksa ja üks liige oli erapooletu.

Endise vallamaja puhul on küsimusi rohkem kui vastuseid. Foto: Egon Ilisson

Ühiskaardi isikustamine

Ühiskaart on olnud kohustuslik ja peab olema olemas kõigil inimestel, kes seni kasutanud ühistransporti. Tasuline piletitreenus hakkab kehtima alates 22. jaanuarist ja selleks tuleks olemasolev ühiskaart isikustada.

Ühiskaardi isikustamine saab toimuda interneti vahendusel pilet.ee keskkonnas.

Tasuta sõit ehk 0-eurone piletihind on noortele kuni 19. eluaastani ja eakatele alates 63. eluaastast (need aastad kaasa arvatud), puudega isikutele, osalise ja puuduva töövõimega isikutele ning puudega isikutest osade saatjale. Selleks, et tasuta sõita, on vajalik samuti ühiskaart pilet.ee lehel isikustada. Bussijuhi juures seda teha ei saa!

Bussis on ühiskaardiga makstes pileti 1,50 € ja sularaha eest 2 €. Bussis raha laadimisel on hind 2 €.

Alal saab uisutada

Ala kooli juures asuval spordiväljakul on valminud uisutamiseks liuväli mis on on avatud ainult siis, kui pole ees ohutuslinti! Väljakule võib tulla enda uiskudega, aga vajadusel on võimalus saada uiske ka koolimajast. Võta ühendust ühendust telefonil 5384 0849. **Väljaku kasutamine on kõigile tasuta!**

Suured tänud väljaku rajamise eest Tõrva päästekomandole ja Riho Viitakule.

SUUSASÕBRAD SAAVAD VÄRSKET RAJAINFOT

Suusarajad valmivad ka pilkases pimeduses. Foto: Argo Neumann

Tõrva terviseradadel on tänavuse lumerohe talvega olnud taaskord palju suusasõpru. Enamasti pole lumikatte olemasolu ja raja kvaliteedi kohta vaja pead murda, vahest ainult siis, kui suur lumesadu on lisa toonud ning pole teada, kas värskelt pressitud rada juba valminud.

Tõrva suusarajad asuvad Vanamõisa järve ümbritsevas looduskauis parkmetsas, kulgedes mööda põlispargi tee- ja järveümbruse metsaradu. Selle kaudu on ühendatud Tõrva gümnaasiumi hoone, Vanamõisa järve rannaala ja gümnaasiumi staadionikompleksi. Gümnaasiumi pargis ja järve ümber lookleval rajal saab sõita iga päev kella 16.30-20.00 ka valgustatud suurarajal. Valgustatud on 2,5 km ring, mis on varustatud 82 valgustuspostiga – see peaks olema valgustusühtlusest Lõuna-Eesti parimate seas. Samuti on päevalguses suusatamiseks väga head tingimused Härma suusaradadel.

Parima ülevaate raja- ja ilmaloludest, klassikajälje olemasolust ja lumikatte paksusest saab Tõrva terviseradade infolehel aadressilt

www.terviserajad.ee/rajad/torva-terviserajad/. Lisaks rajaprofiili ja lumeolude olukorrale leiab sealt ka rajameistri igapäevased kommentaarid raja ettevalmistuse kohta. Lisaks ka info selle kohta, kui ei ole millegipärast saanud rajahoolde plaanipäraselt teha.

Kes suusakilomeetreid koguda ei soovi, siis neile on samuti mõeldud – liikumisauditingid saab koguda ka Tõrva terviseraja matkaringilt, mille pikkuseks on 11,1 km. Rada saab alguse samast Tõrva gümnaasiumi pargist ja raja äärde jäävad mitmed vaatamisväärsused: Keisripalu mets, Orjakivi, Helme kalmistu, Tikste ürgorg koos Tikste ja Pokardi paisjärve ning Tikste ojaga, mille kaldal saab näha liivakivipaljandit ja silmaallikat. Samuti läbib rada dendroparki, Tantsumäge ja Linnamäge, raja kõrval on Riiska ja Vanamõisa järved ja Ohne jõgi. Tõrva terviserajal toimuvad aastaringelt erinevad liikumis- ja tervisespordiüritused, mis ka Tõrva valla spordikalendris kirjas on.

KOHALIKU OMAVALITSUSE JA ELANIKE KRIISIROLLID

Katariina Vaabel, Päästeameti kommunikatsiooniosakonna riskikommunikatsiooni ekspert

Tänapäeval on tõsiasi, et kriisid võivad vallanduda väga paljude erinevate tegurite mõjul – kaob küte, side, elekter, vesi või juhtub hoopis midagi muud, mis meie kõigi elukorraldust rohkem või vähem puudutab ja muudab.

Kui on tegemist ulatusliku kriisilukorraga, siis mõjutab see kogu ühiskonda ja selle lahendamise peavad ühiselt panustama nii riigiasutused, kohalikud omavalitsused, ettevõtted kui ka elanikud. Kriisid mööduvad leebemalt üksnes siis, kui oleme nende valmistunud.

Kriisideks valmistumine on reguleeritud hädaolukorra seaduse ja riigikaitseadusega, mis panevad paika erinevate osapoolte kohustused kriisideks valmistumisel ja nende lahendamisel.

Kohalikel omavalitsustel (KOV) on kriisilukordades väga oluline roll – seda nii elanikele esmaste kui ka eluks vajalike teenuste kättesaadavuse ja elanike toimetuleku tagamisel. Omavalitsus on lähim tugi nii kogukondadele kui inimestele. Seal juhib kriisilukorra lahendamist kriisikomisjon, kuhu kuuluvad lisaks valla- või linnavalitsuse töötajatele ka elutähtsaid teenuseid osutavate ettevõtete esindajad, näiteks vee-ettevõtte, soojatootja või teede korrashoiu eest vastutav ettevõtte.

Päästeamet on andnud kohalikele omavalitsustele järgnevad soovituselised kriisivalmisoleku tõstmiseks:

- Tagada taristu toimepidevus objektidel, mis on inimese elu ja tervise seiskohalt olulised ning mis peavad kriisis toimima (hooldekodud, erihoolekandeesutused, haiglad, koolid, lasteaiaid).
- Koostada KOV-i kriisikomisjoni aktiveerimise ja kogunemise kord ohuolukorra lahendamiseks.
- Planeerida kriisijaia informatsiooni kogumise ja edastamise võimalused, mis toimiksid ka elutähtsate teenuste katkestuste tingimustes.
- Kaardistada info kriisi ajal vajalikest elutähtsate ja teiste oluliste teenuste osutajatest, sh nende kontaktidest, asukohtadest jne (elektrivõrgu ettevõtted, ravimid, esmatarbekaubad, sularaha, kütus, ühistransport jne).
- Valmistada ette ja teavitada inimesi kriisi ajal toimivatest kogunemiskohtadest ehk kerksuskeskustest KOV-i territooriumil, kus saab infot, nõu ja abi.
- Planeerida tegevused elanike evakueerimiseks ja (teiste omavalitsustegi) evakueeritavate vastuvõtmiseks.
- Kaardistada vajadus ja sõlmida lepingud kriisi ajal vajaminevate vahendite rentimiseks, millega tagatakse elutähtsate ja teiste oluliste teenuste osutamine (nt generaatorid, teisedatavad tualettruumid, joogivee jagamise vahendid, mobiilsed konteinerkatlamajad, transport jne).
- Kaardistada üksi elavad ning kriisi ajal ja -järgselt abi vajavad elanikud.
- Kaardistada ja luua võrgustik kogukonna esindajatest, kelle kaudu edastada informatsiooni kriisi eel ja selle ajal (nt külavanemad, korteriühistud, kogukonna- või asumiseltsid jne).

Selleks, et kohalik omavalitsus või muu kriisi lahendav asutus saaks elanikke keerulisel ajal toetada on väga oluline, et elanikud oleks ise võimalikult hästi ette valmistunud.

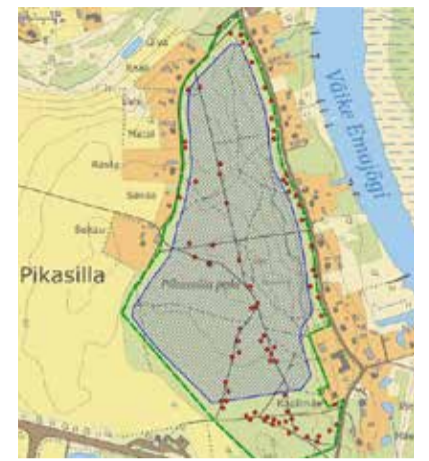
Kriisideks valmistumise elaniku meelepea

- Mida suurem on kriis, seda kauem jõuab info sellest kohaliku omavalitsuse või riigi abi sinuni.
- Ole valmis vähemalt seitse päeva iseseisvalt hakkama saama.
- Tee koostööd kogukonnaga – naabrite, korteriühistu või külaseltsiga!

Loe täpsemaid käitumisjuhiseid www.olevalmis.ee ja lae alla Naiskodukaitse väljatöötatud käitumisjuhiste äpp „Ole valmis!“.

Pikasilla palu looduskaitse tööd

Pikasilla palus ja sellega piirnevate teede ääres on kuivanud puid, mis võivad murduda ja olla ohtlikud inimestele ning nende majapidamistele.

RMK märkis Põrga-Leebiku-Pikasilla tee, Palu tee ja Pikasilla palu läbivate pinnasteede ääres oranži märkevõlviga 171 puud (116 kuuske, 51 mändi, 2 haaba ja 2 remmelgat), mis on kas kuivanud või kasvavad väga viltu. Puud langetatakse ja viiakse alalt ära. Lamapuiduks jäetakse sürjametsa elupaigas asuvad jämedad ehk üle 35 sentimeetri suuruse rinna diametriga puud, mis laasitakse, oksad tükeldatakse ja hajutatakse radadest vähemalt 15 meetri kaugusele.

Tööde tegemise vajadus ja plaan on läbi arutatud kohaliku kogukonna ning valla esindajatega ja kooskõlas- tatud keskkonnaametiga.

Jaauuaris täidame uusaastalubadused!

Teeme rohkem trenni!

Jaauuaris 10x pilet tõrvakatele -10% soodsam ostmisel kasuta võlusõna 'uusaastalubadus'!

Veedame rohkem aega sõpradega!

Kuni 12. veebruarini ööbivad tõrvakate sõbrad meie juures pühapäevast kolmapäevani 20% soodsamalt. Kasuta kodulehel broneerides sooduskoodi 'tõrvakas'!

Veemõnulemiseni!

Oleme avatud E-R 14.00-22.00, L-P 10.00-22.00. • Hommikuujumine iga päev 7.00-10.00.

Tõrva Veemõnula

veemonula.ee

Puiestee 1, Tõrva
+372 5197 5000
torva@veemonula.ee
[torvaveemonula](https://www.facebook.com/torvaveemonula)
[torvaveemonula](https://www.instagram.com/torvaveemonula)

TAGASIVAARDE 2023. EHK LIIKUMISAASTALE

Tõrva liigub!

Loodetavasti saab lasteadeade olümpiast pikaajaline vahva traditsioon. Foto: Ülav Neumann

Tõrva vald alustas aastat igati sportlikult. Just nii, nagu ka eelnevaid aastaid, alustati liikumisega ehk astuti see esimene samm toast õue. Eks esimene samm olegi kõige raskem. Kui sellele aga järgnev tegevus pakub rõõmu ja annab hea enesetunde, siis juba järgmised sammud tulevad lihtsamalt. Liikumisaastal seadsime eesmärgi tekitada inimestes rohkem huvi aktiivsete harrastuste ja tervislikumate eluviiside vastu. Soovisime näidata, et Tõrvas on suurepärase taristu regulaarseks liikumiseks, mille kasutamine on kättesaadav ja juukohane kõigile.

Suusatalved on tagasi

2023. aasta talv oli igati soodne lumeroomude nautimiseks: jaanuaris ja veebruaris sai Tõrva suusaseriaal toimuda 6-etapilisena, kus mõõtu sai võtta nii vaba- kui ka klassikalises tehnikas toimunud osavõistlustel. Samuti sai üle mitme lumevaese aasta taas toimuda Härma suusaseriaal, mille suusaringil said paljud suusasõbrad hulganisti kilomeetreid koguda.

Kergejõustiklaste hoogne aasta tõi medaleid juba aasta alguses toimunud sisevõistlustelt. Hoog ei raugenud kogu aasta jooksul – nii sündisid uued isiklikud rekordid ja tiitlivõistlustelt toodi kaasa rohkesti eri karva medaleid. Bianka Uhtjärvi jooksis takistusjooksus nii nobedalt, et Eesti noorterekordi jä-

Eesti meistrivõistluste finaalgripi. Jalgpalliklubi Tõrva erinevate vanuste võistkonnad osalesid mitmetel turniiridel, kust naasti medalite ja uute kogemustega.

63,5 miljonit sammu

Nii kevadel kui sügisel kogusid liikumisharrastajad võistlustel samme ja osalesid matkasarjas „Otsi sõnu!“. Kahel 30-päevasel sammuvõistlusel osales 309 tõrvakat, kes kogusid kokku üle 63 miljoni sammu ehk täpsemalt lausa 63 549 013! Kuna inimesed vajavad liikumiseks pidevalt väikest nügimist, on sellised väikesed liikumisampsud on väga retulunud. Küll siis leiab igaüks õige aja toast välja tulla!

Varakevadel joosti 40. Hummuli pargijooksu, sügisel toimus sama juubelinumbri jooks ümber Tõrva linna järvede. Liikumisüritustest osavõtjatele jäi juubelijooksu meenutama kaunis juubelimedal. Taaselustati ka Jüriöö jooks, kus koolide võistkondade kõrval osalesid ka sõpruskondade, ettevõtete ja ka vallavalituse ning selle allasutuste võistkonnad – just selline ühine liikumine liidabki!

Põneva rattasõidusündmuse „Gravel grinder Estonia“ tõi Tõrva valla kruusateede endine rattaproff Tanel Kangert. Valla spordiklubid korraldasid erinevaid sportlikke võistlusi ja liikumisüritusi: Pokardi heiteseriaal, laste kergejõustikuseriaal, kettagolfi nädalamängud, ranna- ja noortevolle, Tõrva CUP petankis, orienteerumise maastikujooksud, jalgrattamatkad ja tervisetunnid. Samuti peeti valla meistrivõistluste jalgpallis ja rannajalgpallis, tennis, ujumises ja heitealades. Talvel sõideti Tamm Racingu klubi poolt valmistatud jäärajal, kevadest kuni hilissügiseni said Tõrva motoklubi hallataval motorajal motosportlased üle Eesti testida enda ja mootorratta koostööd. Ka tuntud saunamaraton tõi üheks öhtuks Tõrva valla saunadesse kokku saunatajaid üle kogu Eesti.

Lasteadeade olümpia

Tõrva valla sportlased said mõõtu võtta nii Sakala mängudel kui ka Eestimaa tali- ja suvemängudel. September oli Tõrva vallas spordikuu, mil toimus hulganisti avatud treeningtunde, kus spordiklubid tutvustasid erinevaid spordialasid, mida meie vallas harrastada saab. Igal tõrvakal oli võimalus leida omale lemmik, mis aitaks teda aktiivseks hoida. Spordikuu tippsündmusena

„Kahel 30-päevasel sammuvõistlusel osales 309 tõrvakat, kes kogusid kokku üle 63 miljoni sammu ehk täpsemalt lausa 63 549 013!“

toimus XVI Tõrva kergejõustikupäev koos olümpialastega, mis tõi Tõrva staadionile kolmevõistlusel osalema ja odaviskevõistlusele kaasa elama palju spordilembesed tõrvakad.

Aastaid piirkonna suurima osalejaskonnaga kergejõustikuvõistlus on sündmus, kus tippsportlased innustavad lapsi olema aktiivsed ja leidma omale sobiv spordiala, millega igapäevaselt tegeleda. Spordikuu lõpetasid esmakordselt toimunud Tõrva valla lasteadeade olümpiamängud, mis oli päev täis rõõmsat spordilusti. Just liikumisrõõm annab hea enesetunde ja nii tekib harjumus olla aktiivne täna, homme ning ülehommegi. Üheskoos lastega aktiivselt liikudes innustame vanematena ka oma lapsi sellest rõõmu tundma ja anname neile kaasa harjumuse ka täiskasvanuna kehaliselt aktiivne olla. Teeme neile sellega suurepärase kingituse ehk parema tervise.

Jagati mitmeid tunnustusi

Maaime meie ümber on pidevas muutumises. Kindel saab aga olla, et Tõrva pühendunud spordiaktiiv teeb suurepärase tööd, mis väärib märkamist ja tunnustamist nii igapäevaselt kui kord aastast riiklikul tasemel.

Eesti kergejõustikuliidu üritusel

„Kergejõustikuhinnad 2023“ tunnustati pika traditsiooniga spordivõistluse kategoorias Tõrva kergejõustikupäeva olümpialastega. Tõrva vald tunnustas hõbemärgiga Tõrva võrkpalliklubi vedajat Kadri Pilmi, Aasta tegija tiitliga pärjati noorsportlast Bianka Uhtjärve. Eestimaa spordiliit Jõud tunnustas 2023. aasta tegija tiitliga kohaliku spordi edendaja kategoorias Tõrva valla spordi ja rahvatervise spetsialisti Tiina Neumanni. Eesti Olümpiakomitee 100. aastapäeval peetud pidulikul auhinnagalal „Spordiaasta Tähted 2023“ tunnustati parimaid spordiklubisid: Valga maakonna parim

spordiklubi on MTÜ Tamm Racing.

Tõrva valla spordipere tegi kokkuvõtet 25. novembril Malmizzas toimunud tänuüritusel. 2023. aasta parimate sportlaste maakondlik tunnustusüritus toimus 11. jaanuaril Otepääl, millest samuti käesolevas lehes lugeda saab.

Liikumisaasta võeti kokku üritusega „IX Tour de Tõrva“, kus osales 74 harrastajat – kes tegi terviserajal jooksuturi, kes matka- ja suusaringe. Üheskoos koguti hulganisti kilomeetreid ja nauditi mõnusat talveilma.

Aitäh teile, head liikumisaasta sündmuste korraldajad – see teema-aasta aitas rohkem esile tuua erinevaid võimalusi, kuidas olla sportlikult aktiivne, leida omale meelepärane aktiviteet ning kutsuda ka pere ja sõbrad koos liikuma. Liikumisaasta eestvedajatel sõnum on, et iga aasta on liikumisaasta. Jätub töö selle nimel, et liikumispõõre saaks ellu viidud ja liikumine muutuks valdkondadele prioriteediks. Tõrvakad on tublid aktivistid, eks sellele annab oma osa ka looduslikult hea ümbrus: terviserajad ja kaunid järved.

Oleme jätkuvalt liikumises ka 2024. aastal – traditsioonilisel uusaastamatkal kogus kilomeetreid nii jalgsi kui suuskadel 86 tõrvakat ja Tõrva sõpra.

Viimased talved lubavad ka suusavõistluseid korraldada. Foto: Ülav Neumann

Selline algatus nagu liikumisaasta, kus suunatakse rohkem tähelepanu erinevatele spordialadele ja harrastustele, on kindlasti väga õige suund, kuidas otsustada rohkem inimesi liikuma. Selle raames sai tutvustada erinevaid spordialasid, millest ehk paljud ei olnud veel kuulnudki. Inimesed kujutavad sportimist ette vaid võistlusspordina, tegelikult pole aga mõõduvõtt üldse peamine. Liikumisaasta algatuse juures on eriti tore, et täiskasvanud ja lapsed saavad lisaks sportlikule tegevusele veeta ka üheskoos aega.

rele kirjutati tema nimi. Romet Kivi tihe ja tulemusterohke spordiaasta kirikaim autasu oli hõbedaselt särav medal, mille ta tõi Tõrvasse Brasiilias Rio de Janeirois toimunud koolinoorte kergejõustiku maailmameistrivõistlustelt.

Märtsis valiti Maiko Tamm Team Estonia Autosport 2023 liikmeks – tema ja meeskonna ühine töö tõi võidukarika nii Eesti meistrivõistluste rallikrossis kui ka esimese eestlasena RallyX Nordic sarja võitjakarika Supercar Pro AM klassis.

Tõrva võrkpalliklubi noorte võistkond tegi ilusaid ja võidukaid mängu

USUNDIÕPETUSE TÄHTSUSEST

Arvo Lasting

Advendiaja alguses esitas peapiiskop üleskutse allkirjastada rahvaalgatus selleks, et Riigikogu korraldaks rahvahääletuse kohustusliku usundiõpetuse kehtestamiseks Eesti Vabariigis. Digitaalset allkirja saab anda aadressil www.rahvaalgatus.ee. Seda saab teha kuni 31. jaanuarini. Peame oluliseks mitmekesistada meie õpilaste haridust usundialaste teadmiste omandamiseks. Usundiõpetuse eesmärk on tutvustada paljusid maailma usundeid või vähemasti suuremaid usundeid teatud ülevaate saamise osas.

Usund on kultuuri lahutamatu osa. Me ei saa kunagi öelda, et meil pole vaja usunditest midagi teada, sest

usundid ei kao maailmast mitte kunagi mitte kuhugi. Maailma usundiline pilt võib muutuda, kuid see ei muutu kunagi olematuks ja me elame ikkagi selle maailma sees.

Paar aastat tagasi viis Eesti kirikute nõukogu läbi uuringu, mille järgi üle 60% vastanutest toetas kohustuslikku usundiõpetust. Ka minu isiklikud kogemused näitavad, et kohtudes inimesed küsivad palju usundite, kirikuelu ja selle tegevuse kohta. Samas jääb inimestel puudu julgusest tulla kirikusse mistahes muude küsimustega. Usundiõpetus julgustaks inimesi otsima ja leidma edasist teed vastavalt sellele, mille järele keegi vajadust tunneb.

Avastame sedagi, kuidas kõrgelt haritud inimesed jäävad avalikkuse

ees jänni usundialaste teadmiste napusega, seda kas viktoriinide puhul või valesid tsitaate esitades, aga esitades ka valearusaamu avalikus meediaväljenduses. Sellised olukorrad tekitavad piinlikkust.

Seepärast on vaja koolidelgi otsida usundialaseid kontakte, et mitmekesistada õpilastele hea hariduse andmist. Kellelgi pole vaja suhtuda ühessegi usundialasesse õppetundi tõrjuva kartusega. Me ei saa kedagi sundida ega mõjutada usuasjades kuidagi pahatahtlikult. Kirikus me küll mõistame, et meie usk toob inimese hinge rahu, vabadust, valgust ja lootust ning meie usk päästab õndsaks. Kuid me ei sunni kedagi kurjasti sellele usu teele, vaid soovime ennekõike pakkuda headuse haridust.

OSTAME PÕLLU- JA METSAMAAD

OLEME SUURIM ERAMA OMANIK VALGAMAAL JA TEGUTSENUD ÜLE 25 AASTA

ANTS ERIK
50 91 575

METSATERVENDUSE.EE

Sõiduautode ja vanametalli KOKKUOST ALATI HEAD HINNAD
5198 1222
PETSERI 38A, VALGA
www.tolmets.ee

TEHASEPOOD

VOODID, MADRATSID, DIIVANID
TÖÖSTUSE 10, TÕRVA

OLEME NÜÜD AVATUD!

E-R

08:00-16:30

Info +372 5538480

Sime Beds

1.02.2024 - 1.04.2024
HAJAASUSTUSE PROGRAMMI
TAOTLUSVOOR

MIRIDON
veetötlusseadmed

Täpsem info hajaasustuse programmi kohta kohalikust omavalitsusest!

- Veeanalüüside teostamine
- Filterseadmete valik
- Filterseadme paigaldus
- Survetõsteseadmete paigaldus

www.miridon.ee | tel. +372 5066 775 või +372 7362 633
miridon@miridon.ee | Rehepapi tee 31, Kambja vald, Tartumaa

TEATED

Helme kirikus toimuvad jumalateenistused pühapäeviti kell 11. Nõukogu koosolek toimub 18. veebruaril kell 11. Uuel aastal soovime liikmeannetuseks 30 eurot. Kirik avatud K-N kell 10-13 ning tund enne jumalateenistust.

Taagepera kirikus toimuvad jumalateenistus ja nõukogu koosolek 28. jaanuaril kell 14.

Tõrva Misjonimajas toimuvad jumalateenistused üle pühapäeviti kell 15. Küsimuste-vastuste õhtu toimub neljapäeviti kell 18.

KONTAKTANDMED:

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Helme Maarja kogudus
e-post arvo.lasting@eelk.ee, tel 524 9654 või 763 3340
a/a Swedbank a/a EE512200001120082428

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Taagepera Jaani kogudus
a/a EE842200221013466795 (Swedbank)

Tõrva Immanueli kogudus
e-post torva@kogudused.ee, tel 517 0101
a/a 884204278621942100

OSTAME METSAKINNISTUID, KASVAVA METSA RAIEÕIGUST, PÕLLUMAAD KOOS METSAGA

+372 520 6501
info@forestreserves.ee
www.maa.ee

Reklaami Tõrva Teatajas

Hinnakiri leitav
Tõrva valla kodulehelt
Kirjuta: kuldne@kuldne.com
537 369 92

Puurkaevud
Maaküte
Veesüsteemid
Biopuhastid
Septikud
Mahutid

KONTAKT
www.PUURVESI.ee
Info@puurvesi.ee
+372 5566 2032
+372 5569 4310

THKK müüb!

Hall lepp 60-65 €
Must lepp 65-70 €
Kuiv küttepuid 30 cm 78-83 €
50cm 75-80 €

Tel: 56 51820

KEVADE KESKUSE ARVUTIPOOD

- Arvutite hooldus ja remont
- Uued ja kasutatud arvutid
- Kaamerate paigaldus
- VHS digitaliseerimine
- Paberfotode digitaliseerimine

Kauplus avatud E-N 12:00-17:00
Väljakutsed E-N 9:00-12:00, R 9:00-17:00
info@silverarvuti.ee või 5015282

RAO METALL on rohkem kui 10 aastase ajalooga ettevõtte, kes ostab neljas Eesti paigas kokku vanametalli.

TASUTA vanametalli käru kaheks tunniks.

Tõrva teenindusplats
Avatud:
E-R 9-16,
L 10-14,
P Suletud
Kontakt +372 5300 5356
raometall@gmail.com

www.raometall.ee

JÄÄTMEVEDU TÕRVA VALLAS

Uus korraldatud jäätmeveo-periood algab Tõrva vallas 01.02.2024. Korraldatud jäätmevedajaks on AS Eesti Keskkonnateenused. Uus jäätmeveoperiood toob kaasa mitmeid muudatusi tekkekohal jäätmete üleandmiseks jäätmevedajale. Infot lepingute, veograafikute muutmise ning pakendikoti saamise kohta edastab teile jäätmevedaja klienditeenindus hiljemalt kuu enne uue perioodi algust. Klienditeeninduse kontaktid on: telefon 435 5025 või e-post viljandi@keskkonnateenused.ee.

Alljärgnevalt on toodud korraldatud jäätmeveoga hõlmatud jäätmeliikide kogumise ja üleandmise tingimused Tõrva vallas:

	Kogumine ja üleandmine jäätmevedajale	Üleandmine	Hind
	Jäätmete üleandmine jäätmevedajale on kohustuslik: 1) tiheasustusosal ja kompaktsel hoonestusega alal asuvatele jäätmevaldajatele; 2) hajaasustusosal asuvatele toilitustus- ja majutusettevõtetele ning korterelamutele; 3) äri-, tootmis- ja ühiskondlike hoonetega hoonestatud kinnistutel, kus ei teki vastavaid jäätmeid, ei ole üleandmine Jäätmevedajale kohustuslik. Köögi- ja sööklajajätmete tekkekoha kinnistul on lubatud jäätmevaldajal jäätmeid kohtkompostida, mis vabastab jäätmevaldaja kogumismahuti kasutamise ja jäätmevedajale jäätmete üleandmise kohustusest. Köögi- ja sööklajajätmeid tohib kompostida tiheasustuses üksik- ja ridaelamu kinnistutel ning tiheasustusega küldes ja hajaasustuses kõigi elamutüüpidega kinnistutel.	Mahutiga. Mahutis võib kasutada vooderuskotina vaid biolagunevat kotti.	TASUTA
	Aia- ja haljastujätmete üleandmine on vabatahtliku teenusena tellitav kõikidele jäätmevaldajatele kogumisringide korras ajavahemikus 01. aprill kuni 30. november. Kogumisringid toimuvad 1 kord kuus. Jäätmevedaja võib vajadusel rakendada suuremat sagedust. Jäätmevedaja teavitab jäätmevaldajat veo toimumise kuupäevast ette vähemalt 4 päeva. Kes jäätmeid jäätmevedajale üle ei anna, peab need kohtkompostima või andma üle nõuetekohasesse kogumiskohta.	Tellimuse korras läbipaistva biolaguneva kogumiskotiga (koti saab vajadusel jäätmevedajalt). Vedaja nõusolekul ka läbipaistva plastikaatkotiga.	4,94 €/m ³ (0,74€/150L kott)
	Segapakendite üleandmine jäätmevedajale on kohustuslik kõikidel jäätmevaldajatel.	Eramajades mahutiga või pakendikotiga. Teised valdajad mahutiga.	0,30 €
	Paberi- ja kartongijätmete üleandmine jäätmevedajale on kohustuslik korterelamutes. Samuti äri-, tootmis- ja ühiskondlike hoonetega hoonestatud kinnistutel, kus tekib vastavaid jäätmeid. Teised jäätmevaldajad saavad anda jäätmeid üle korraldatud jäätmeveoga hõlmatud avalikesse kogumismahutitesse.	Mahutiga	TASUTA
	Jäätmete üleandmine jäätmevedajale on kohustuslik alates 10 korteriga korterelamutes. Samuti äri-, tootmis- ja ühiskondlike hoonetega hoonestatud kinnistutel, kus tekib klaaspakendit. Alla 10 korteriga korterelamud saavad klaaspakendit üle anda vabatahtliku teenusena. Jäätmevaldaja, kellel puudub kohustus või võimalus klaaspakendit tekkekohal jäätmevedajale üle anda, annab klaaspakendid üle korraldatud jäätmeveoga hõlmatud avalikesse kogumismahutitesse.	Kogumismahutiga. Klaaspakendid panna mahutisse lahtiselt.	0,30 €
	Kohustus koguda ja üle anda kõigil jäätmevaldajatel. Kui jäätmetekkekohal toimub köögi- ja sööklajajätmete kompostimine või antakse köögi- ja sööklajajätmed üle jäätmevedajale, on tiheasustusosal õigus kasutada segajätmete kogumismahuti tühendamist sagedusega üks kord 12 nädala jooksul.	Mahutiga või jäätmekotiga (kotiga üleandmine vallavalitsuse nõusolekul)	Hind vastavalt hinnakirjale.
	Jäätmeid saavad jäätmevedajale üle anda tellimuse korras kogumisringide raames kõik jäätmevaldajad, kes antud teenust soovivad. Kogumisringe teostatakse üks kord 3 kuu jooksul. Jäätmevedaja teavitab jäätmevaldajaid jäätmeveo kuupäevadest ette vähemalt 5 päeva.	Jäätmevedajale tuleb teada anda äraantavate jäätmete ligikaudne kogus ja maht. Üleandmise koht leppida kokku vedajaga.	5,93 €/m ³

Soovitame kasutada ühismahutit!

Korraldatud jäätmeveo tingimused tulenevad Tõrva Vallavolikogu 16.08.2022 määrusest nr 13 "Tõrva valla jäätmehoolduseeskiri". Tõrva valla jäätmehoolduseeskirja nõuete rikkumise või nõuete mittetäitmise korral võib Tõrva Vallavalitsus jäätmevaldajat karistada rahatrahviga vastavalt jäätmeseaduse §120prim7 sätestatule.

Korraldatud jäätmeveo vabastuse taotlemise, ühismahuti kasutamise kokkuleppe ning muud vajalikud taotlusvormid ja teave on leitavad Tõrva valla kodulehelt. Soovi korral saate lisainfot valla keskkonnaspetsialistilt: Jane Mölder, telefon 766 5318, e-post jane.molder@torva.ee.

